Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sēfer Tôrat Kōhănîm

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Fîordâ [Fürth], 451-452 [1690/91-1691/1692]

הלאש תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11660

Visual Library

יד ומכוין לדקותו פי' שאינו טרוד אלא מכוין לדקותו : טור
מיהו אם הפועלים יודעים כו' דומיא דהכי כתב הטור והמחבר
ברים מימן ס"ו בשכרו לעשות בשל שכירו אתם כו' -
וע"ד שפירשתיהו שם דר"ל דהפועל ידע שהוא אינו שלו ועפ"ר :

טז עבר ומכו אין כו' בגמרא
ילפינן לה מדכתיב לא תלין
פעלת שכיר אתך עד הבקר דלא
ה"ל למימר עד בקר דלא תלין
ג"כ עד בקר משמע אלא לכבי
כתבו ללמדינו דאינו עובר אלא
עד בקר ראשון : יז אפי' יש
לו מעות פי' ואפילו תבעו בבקר
ראשון דהא מתבלם מיימא נפשו
שלא יתן לו עד יום השוק ואז
לאו כר אשכורי לאו כוח וכו"ל :

יח עד שיפשטו אתמן וכתב
שם דאפי' תבעו בזמנו כדבר
שולחני אייב לו כלא אשכון מ"מ
לאו כר אינו כוח כיון דלא הגיע
זמן פרעונו עד שיפשטו ואפי'
אדיין לא אשכו : יט אע"כ
תבעו כו' הכי דרשו מדכתיב לא
תלין אתך מדאתך לאפוקי כשלא
תבעו דאז אשייב כוח מדאתו
דפועל : כ או שתבעו כו'
או שתפשטו כו' דרשינן אתך
שיש לך אתך - אתך ולא
בשתמקשו אצל אבוני : כא
מ"מ אם רגא אשכיר ס"ו ואפילו
אם לא אור אבוני מליתן לו
מ"מ כיון שאין לו כידו כלום ולא
כתייב לו כמתמד ג' ואם רגא
בשבוני יכול לאזור בו מ"ם נא
הפועל יכול לאזור בו :

שמ א ודוקא שאירע
אונס מחמת
השואל כו' עיין * כפ"ם שכת' *
ה"ל אבל אם אירע שלא מחמת
השואל כגון השואל בית מחבירו
ונשרף באונס אינו חייב לשלמו
אע"ל ולא דק דבכפ"נ בל"ם
פטור משום דאין שומרים
בשבדים וקרקעות וכמ"ם כפ"ם
בשלמו כפי' ה"ם ס"ם : ב
אין צריך לומר שחייב בגניבה
ואבידה אם ר' אם כתבתי לשון
הגמרא דא' השואל דשוגרך
לומר חייב שואל בגניבה ואבידה
מק"ו דש"ם אבל לא נלמוד
מדקיוב רחמנא לשואל בשכורה

ומתה דה"ה דוקא שכורה ומתה דה"ה לבעלים לשכירה ולבבי' משה"כ בגניבה ואבידה דה"ה דהבעלים יפרעו לחדר אחר הגנב
ולשדרה לרשות קמ"ל ומ"ה הוצרך הטור והמחבר לכתוב ומ"ל ולא סתם אפשיטתו דכ"ם הוא מחייב אונסין : ג אלא
אפילו מתה כו' דכיון דלא שינה בה וכרשות בעלים עבד בה מלאכה הבעלים הפקידו לנפשה דלא היה לשם לשמיל ברה לתלאכה שינה
יכולה לתחוד בה : ד אפילו היה קלש עיין לעיל פימן ס"ו וסי"ח דמסקנת הרמ"ם והטור הוא דמותר לשנות הבהמה לתלאכה
אחרת שאינו כבידה ממנה וכ"ם לקלה ממנה - וה"ל דהשואל דכל הנאה דידיה שמתירו דאין שום לדבר כיון דעל בעיס מחמת
מלאכה מתה ובמתה מחמת מלאכה פטריה רחמנא לשואל ומ"ם זה מהא דכתב הטור והמחבר בסימן שמ"ב בשואל שנשמיל לאחריה
ונשבר מחמת מלאכה דהיה לשואל ופייב הא שבני מאחר שנשמיל והרשה לו עליה דפטור השואל - לכן כראה דל"ק
בגון דלא שבר אפילו לקלה ממנו אלא קאמר אם שינה בה אפילו דבר קל אז תלין דחמת השינוי מת ומיירי דוקא באם יה לבניו איזה ענין
שנוכל לתלות בו ולומר שחמת השינוי מתה וכעין שכתב הטור והמחבר בר"ם ס"ם פ"ב שבזכר בהמה לבוליבה לחקוה ידוע והוליבה
לחקוה אבר דאמרינן אם אויר החקוה מעונה תלינן בו המיתה ונם בסימן רנ"ה בדין תפלתו בבשיפה ופופו באונס דפייב בו בה"ם אם
יש לר לשבינו לתלות באונס בהשיפה אפילו בלבד רחוק וכמ"ם שם ודו"ק : ה ואפילו באותה מלאכה שלמה אפשר לשנות
אי' מקרי שינוי לחתייב בה : ו ופופו לאזור אפשר דאין דין שכת בבהמה ופה"ר שם כתבתי דאפילו לת"ד שכתב הטור
והמחבר בשמו ס"ם ס"ו דפייב ס"מ בתם דכתב דנולד המב' בשפיפה ומבאה בבשם אבל הכא כתב דבבשם מלאים ומליבא דמ"ד דפייב
לשמיל אייר בגון דבבשם בן באונס אע"ג דשואל הוא ופייב באונסין מ"מ כיון דיפוו' לבפוק ס"ל דפטור ולא כב"י דהכיא בגון על דברי הטור
אותו פלוגת' וכתב דס"ל לפטור כבמי לרפתי דפטרי ואחריו המשך נ"ב מור"ם ובפ"ם וכמ"ם נ"ב בפ"ם והגלע"ד
בתבתי ודו"ק : ז כיון שאינו בעין כו' דאמרינן שפילת בעיסת תפילת מיתתה הוא ומאותה שעה כתייב לשלם :

ח ומכו

ב אם שמתחיו אבל פועלמי כו' ל' שבר מבידים שיתן תחרע"ם אם תשכיר
סיפר לכתוב לך תתנם אמו אלא חפים בבל חלין בעולת שכיר אמא כשיתבא
לא ימים לך ליתן לו ואף על פי שתעשה מבלי שאו תתן לו כשיתבא אם תוכל
ואין זנח מתנם על מ"ם בתורם שכרי אמרו מבמים אדם מתנם עם עובל
לאמילו לאם בר ומים לאך אע"פ שחייב לאמילו כשהו ידות אלמה
בכ"ל (עיין לעיל פימן קכ"ו ס"ב)
ומ"ם שם :

שמ ג ודוקא שאירע אונס
מחמת השואל - עיין
בסמ"ם ס"ק ג' בתם שהשיב בל הע"ש
שבתב לאמוקו שהשואל בית מחבירו
ונשרף כו' משום דבבה"נ בלא"ם
פטור דאין דין שומרין בקרקעות יפה
הסיג עליו ושור ים לשיב עליו דאשל
בית שאונס מוי מבת השואל כיון
דבדשומו פוא ודו"ק : ב ולכן מי
שיש לו כו' ופור אינה לו המשכון כיון
אלא משכנו ומביאו אסמ"ם לעיל אוף
פימן ע"ב שפיף קמן קכ"ב ופיין שם :
ג אלא"ם בשרף מבת המשאיל כו'
כדלעיל פימן ע"ב פימן מ"ר : ד
ושופר לאזור עפור - עיין בסמ"ם
שפיף קמן ו' ולא בפ"ו כו' דברי הב"י
ומיישבתו בכוכים ומפיקר דנם בגון יש
מולקין דמייב ואמו שפיקא דדינא
ובמשלמי ס"ו ס"ו ע"ש :
ה ויש

ב ויש פוסקין כו׳ וכן נראה לי עיקר וכתב״ם הרמב״ן ומביאו ב״י ח״ל וגם דמאריכן מתם מחמת מלאכה דפטור קשי׳ לי מינברת גרע כיון דכי מתם מחמת מיתת עצמה חייב מע״ג דמלאך מחות הוא דקטלא ומ״ל מכם מתם כי מתם מחמת מלאכה דפוסל מקום מיסו גרס לם מיכא מיקסר ונ״ל דפוסל ודאי חייב בפוסים אבל לא בעסיקה דמשמיל עכם

ג (סור ס״ו בסם הרמ״ם) השואל בהמה מחבירו לילך דרך ירוע ובאו עליו לסטי׳ באותו הדרך או היות רעות ואנסוהו ממנו חשיב שפיר מתה מחמת מלאכה :

סנס (סור ס״ו בסם הרמ״ם) (ס) וים פוסקין כזס וסכירא להו דלא מקרי מקמת מלאכה דהרי אף כלא סליכת הדרך איסקר סיבה לה אונס כזס אבל המשמיל לחבירו שוכרא לרדוף עכבריס ח (י) ואכלוס העכבריס מיקרי מקמת מלאכה דבא לה האונס מחמת המלאכה וכל כיוצ׳ בזס (סס) בסמה שנתיינעס במלאכתה ונתתמתה ומתה אחר כך או בבסלה בדרך ונפלה ומתה מיקרי מקמת מלאכה (סור ס״ם בסם הרמ״ם) ודוקא שהרגיש בעודו במלאכה אבל אם לא הרגיש מיד (ז) לא יוכל לחסבא דמתה מקמת מלאכה דדילמא בלא״ה כמי היתה מתה (סור ס״ם בסם ר״י והרא״ם) :

ד (רמב״ם פ״א מהלכות רין ד׳) השואל בהמה חייב בחזוקותי׳ (ח) משעה שמשכה עד סוף ימי שאלתה :

סנס (ס) וי״ל דלא כמיגן מסיבה אלא מיד שנסתלקו הבעלים וע״ל ר״ם רנ״ל וס״ו :

ואם כחש בשרה כחשה דלא הדר חייב לשל׳ מה שפחתה ברמים ואם היה הכחש מחמת מלאכה פטור וישבע שבועת השומרים שמחמת מלאכה כחשה :

ה (רמב״ם בסם רפ״ג) השואל פרה מחבירו ושלחה לו המשאיל ביד בנו או ביד עבדו אפילו שלחו לו ביד בנו או ביד עבדו או ביד שלוחו של השואל ומתה קודם שתכנס לרשות השואל הרי זה פטור ואם אמר לו השואל שלחה לי ביד בני או ביד עבדי או ביד שלוחי או ביד בנך יוי או ביד עבדך העברי או ביד שלוח׳ או שא״ל המשאי׳ הריני משלח׳ לך ביד בנ׳ או עבד׳ או ביד שלוח׳ או ביד בני או ביד עבדי העברי או ביד שלוחי ואמר לו השוא׳ שלח ושלחה ומת׳ בדרך הרי׳ חיי׳

ו (רמב״ם בסם) שלחה לו המשאיל ביד עבדו הכנעני אע״פ שא״ל השואל שלח ומתה פטור שידו כיד רבו ועריין לא יצא מרשות השואל :

ז אמר לו השואל (י) הכישה במקל והיא תבא מאלי׳ ועשה המשאיל כך אין השוא׳ חייב בה עד שתכנ׳ לרשותו :

ח וכן בשעה שמחזירה השואל לבעלים אם שלחה ביד אחר ומתה קודם שתגיע לרשות המשאיל הרי זה חייב שעדיין היא באחריות השואל (יא) (בי״ת בסם רבינ״ו) דפוס הדין אם המזיקה יב ליד אחת המשאיל ונאבדה חייב) (ועי״ל בפי״ע מ״ל ובסם״ם ס״ן מ״ם מזם) (ועי״ל סימן רנ״א סעיף כ״ב) ואם שלחה מדעת המשאיל על ידי אחר ומתה פטור שלחה ביד עבדו הכנעני אף על פי שאמר לו המשאיל שלח אם מתה בדרך חייב שיד העבד כיד רבו ועדיין לא יצאתה מיד השואל . במה דברים אמורים כשהחזירה תוך ימי שאלתה (יא) אבל אם החזירה אחר ימי שאלתה יצא מדין שאילה יג והרי הוא כשומר שכר (מרדכי רים פ׳ המגולל ונ״י פ״ו) והוא הדין אם היא עדיין בביתו של שואל כיון שעברו ימי שאלתה יצא מדין שואל והרי הוא כשומר שכר :

סנס (מרדכי פ׳ המגולל) ואם אמר לו אלא ועד אלא אספיק לאלוח מת לא ישלח יד דסא נמל קמיה יתמי מו ואם אלא אסק אם אייב באחריותו :

ט ואכלוס העכבריס כו׳ כן הוא בגמר׳ בפ׳ המגולל כלי שבת קמא ובטור כתב בשם הרא״ם דאכלוס העכבריס טוב׳ ומכול ומת נ״כ פטור דס״ל כתתה מקמת מלאכה ואע״ג דלאו מקמת מלאכה׳ מקום היא כולי האי דסא לרדו׳ העכבר׳ שטה לו ולא לאכו׳ מכן ח״מ כיון דאיכה מתה אלא מקמת מלאכה וכן הוא בגמרא שם באיכא דאמרי׳ וה״ל למור״ם לכתוב זה ומיניה נלמד בתכ״ם לבא דבשמת ידים׳ שברו עליה העכבר׳ ואפשר דס״ל להלכה כלישב׳ קמא מיסו בס״ם פי׳ שב״ת מקמת איכא דאכלוס העכבריס טובא ומתה הוי מקמת מלאכה בשי העכבריס ואכרו עכבריס אליס ואכלוס וי״ל דמ״ם נקט מיר״ם לרבות׳ ודו״ק וה״ה אם אמר לכלים להלאס עם הסונאים ונפלו בני בעי׳ ליד הסונא׳ ולקחו הכלי זיין הוא מקמת מלאכ׳ ופסו׳ כ״כ בת״ם פי׳ שב״ת ד״מ ר״ם זס : ט מיד שנסתלקו הבעלי׳ הבעלי׳ כו׳ ואע״ג דהמשאיל יכול לחזור בו כל זמן שלא מסך הבהמה מ״מ כיון דלא חזר בו ונסתלק הבעל המשאיל הבהמה מקמת שקיבל השומר שמירתו עליו נתחייב באונסין :

י אם ביד עבדך העברי לאפוקי בנעני וכמ״ם המחבר׳ בספי׳ שמ״ז זס : יא הכישה במקל כו׳ כן דעת הרמב׳ ובסו׳ כתב הרא״ם שלא פ״ג ואפ״ר שם כתבתי מעם עלונתתן . והמחבר פתם כדע׳ הרמב״ם וכן פסק בב״י ע״ם : יב ליד אחת המשאיל כו׳ אע״ג דכל המפקי׳ על דעת אחתו וכניו הוא מפקיד ובמ״ם הסו׳ והמחב׳ לפי׳ בסי׳ רנ״א מוסל הכל הנא׳ שלו מחני ומ״ם שם עוד מוס וכסי׳ רנ״א פעיף כ״א וכסימן ע״ם סל״א : יג והרי הוא כשומ׳ שכר דהומיל ונהנה מחנה בימי שאילתה תקנו שיהא בלי׳ לפסו׳ בס״ם עד שיבא ליד בעליה : יד דהא נמל קמי יתמי כו׳ אמ״ם הטור והמחבר לפי׳ בסי׳ קכ״ם בדין שליחו׳ דלא יתן אפי׳ לשלוחו בעדי׳ אלא הרשאה מה״ט דלמא ימות כו׳ ע״ם : מו ומ״ם ואם שלא אסק אם אייב כו׳ הו׳ מלשון המרדכי שם ועיין בטור ובדברי המחבר דבת׳ בסי׳ קכ״ב ס״ו דנם בהרשא׳ אם לא הקנסו ע״ג קרק׳ נתבטל׳ הרשא׳ אם מת המפקי׳ ה המשאיל

שמא השואל מחבירו חפץ סתם או לזמן קצוב ובוח׳ סעיפים

א (ל׳ רמב״ם בסם) (ה) השואל מחבירו כלי או בהמה סתם

שמא • א המשאיל תבואה בכל את כו׳ דדוקא לאתם
הלוואה דלכולהו נתנה נתנו חכמים היתר לו
יום וכמ״ש הטור והמחבר לא״ר פ״ג מהל״כ בשאלה דמהרדא
בעינא ולאפוקי מדעת ר״ת מתרמתו לאתם הלוואה ועד״ר : ב
ואפי׳ מת השואל כו׳ בשמעון ס״ג
יתבאר זה : ג לליכה אין
פחות מיום א׳ כפול לגיל בשמעון
ס״כ ס״ד : ד אין פחות מז׳
ימים הטור כתב בשם הרמב״ם
בזה לשלשים יום אבל בל״י כתב
שבגירסא הכוכה הרמב״ם היה
ז׳ ימים וכמ״ש המחבר
וי״א לאבל אינו רשאי כו׳ כמוך
כ״כ בשם הרא״ם ומהתימה על
המחבר שכאן פתם וכתב דברי
הרמב״ם וכי״ד סי׳ ש״מ שלא״ם
פתם וכתב דברי הרא״ם שכתב
מור״ם ז״ל כאן בשם י״א לאוד
ובאחת שמור״ם כתב שם כי״ד
מדברי המחבר ז״ל ובמ״מ סימן
שמ״א לא פסק כן אבל ולפל״ב
לייסב דאינו מובן מדברי
הרמב״ם דפליג מדברי הרא״ם
דבוכל לפרש מ״ש לבית האבל
כדי שילך ויחזור הייבו ז׳ ימים
דבל ז׳ ימי האבילות הוא שבשה
שם ואם״כ הוא חוזר ומ״ש לבית
המשתה בל אותו היום הייבו
בשאין המשתה אלא יום אחד
וס״ל נמי דאם דרך לבריות יותר
מבשה בידו יותר מד בלות ימי
המשתה והייבו בדברי הרא״ם
וכן מבשה ל״הטור שבת מדברי
הרמב״ם שבן בדברי המחבר׳ בלון
ז״ל ומ״ש הרא״ם שבילה מדברי
הרמב״ם בלון בלבד אחר בל׳ אחר
ובל׳ אחר בל׳ אחר
יותר וב״ל : ו מבתבים
בה בו׳ ול״ד לאבל בל המת ביבול
בנתן לבלך לבבו אפי׳ תוך הזמן ואפי׳ אם הבן בקי בלותו אפשר אין
המלאכה בל״ם הטור והמחבר לגיל״ס שב״ם דאמרי שאילה דבל
ימי הבילה היא בקבוי לו הבדי בל הבלה דידיה ואייב אפי׳ בלותבין
ומ״ם בביו יורשין אותו מתנו עד בלות הזמן • ז בל ימי שאילת׳
ומ״ה אם שאלה לאלמנה ידוע בלי זמן מבתבים בה זמן בדאמרי
לאותו אלמנה וב״ב הטור והמחבר בפתוך בס״ה : ח ואין מייבין
בלותבין בו הבדי לא בבלו בלום על בפסה אבל בבניב׳ ואביר׳ מייבין בין דבסבין מתבו ס״ל בס״ם או הבוכר אפי׳ לא בשתמשו בה עדיין בין
דהבשות בידה להשתמש בה בלותו זמן : ט מותבין לו דמדעת׳ דהבי בא בשאלה ליד אביהן ומ״ם בם לא יתמשו בו להבאתן
בע״ב אם לא שיבלו עליהן אונס ופ״ל ס״ם ס״ו : יוד הבוה ב׳ עניים דיבול לומר אם ידבבו מהיבו של אביבו לא היינו
אוכלים בבר אבל ב׳ עניים מבלמין שבן דרך בבי אדם לבות ולאבול אף אם בל״ה לא היו אוכלין בבר : יא והבור ישלמו
בולן פי׳ הרשות בידן אם רוצים לבשויב הבור בידן ולשלם דמי בו ייבן לבעלי׳ שברי בלותו בשיבה והבשבה אבל אם רוצים תבויר׳ן
הבור לבעלים ופפ״ר : יב ואם בביא לבן אביבם בבבים המחבר בתם וכתב בבבים ובבלל בבבים׳. הוא מבלבלו׳ וכמ״ם הטור והמחבר
בס״ם רי״ם ובפי׳ רמ״ם פ״ם וה״ם דבאר תבבת בבמי׳ שתבבו דיתומים תבוייבי׳ לשלם בוב אביבן אפי׳ מבלבלי׳ שיבו וכמ״ם הטור
והמחבר בבמו בן ולאפוקי מדעת הרמב״ם דה״ל אפי׳ מת בידה ייבי׳ לשלם בין מאחריות בבבים בידן מאביהן ומ״ל בליבבא בבמו׳
דהבייבות בל הבבבים מבשת מביבה אבל הרא״ם פ״ל בליבבא בתרא דהבייבות לא בל אבבבין ב״ל עד שבת מיתה או שבת אחר לובבין
שבשה בו ואו בבר מת אביהן אבל אם שבשהו ואבלוהו דבבבו ממבו ובם היה בשיבה מאביהן דהיה לו לבודים שהיה שלולה בידו
מ״ם מייבים לשלמה ולא מייבים בם אמיתה מבשם תבילתו בבבים׳ דה״ל לבודיבן דילמ׳ יאבלוהו ושמו באונס מיתה דמייב בין דאונס
דמיתה לא בא מחמת בבשיבה : יד אין המשאיל יבול להבוירה מתבת ידו בו׳ אפ״ג דבבר בתב בבפיק א׳ דבי׳ זה דמיד המשך אין
הבבלים יבולין להבוירו ידו בו׳ אזרו ובתבו דל״ת בין דלא שלו לזמן בבוב יבול המשאיל לומר לא עלתה על דעתי ביבבה ב״ב זמן
בחלאבה זו ומה״ב אזר ובתבו הטור בס״ו ופ״ם : טו בלומר אין אתה משאיל לי בו׳ בן הוא ל׳ הרמב״ם והרריבה בתבתי בשם הב״י
דבוה נשתלק תמיבת הרא״ם שבביא הטור על הרי״ף ובתב ז״ל ולא נהירא לי דבשביל שא״ל שאלה אתם אלא בן
הוא ל׳ בבי אדם עשה אמי טובה והשאלני בלי עב״ל ס״ל שנם הרי״ף פירשוהו בהרמב״ם ובובתו דשנמרא דאחר בשאלני דטולם
משתמש בו לעולם מיירי דנקא בשואל שחבר להמשאיל שנה אים טוב ואינו רגיל להקפיד על הזמן ומשאיל לו אתם ע״ם דברו אלין בן
מ״ם שאול שנה בידו לעולם • ומ״ם בלומר אין אתה משאיל

אלא

ב בפ״ם בו׳ ובתוספת רבי״ם סימן פ״ו בתב שבראה דעת הרא״ם דוקא
שבשתמשו בם ע״ש ואינו בלעב״ר ע״ם : ג אפילו לא בשתמשו בה בו׳ ודוקא
שואל אבל שוכר אפילו בנבב עבור ע״ר ר״י מהרי״ל שב״ל ע׳ המואל
שותפין לו • וכ״ם מהרש״ל פ״י דב״ק סי׳ ב׳ : ד ואם הביא לאם בו׳ בתב
הטמ״ם המחבר אתם וכתב בבבים ובבלל בבבים אפילו מבלבלים בו׳ לשון
המחבר הוא אחם ל׳ רמב״ם לפי
הדעות שם הבבם מחבה ואבר דעות׳
ואע״פ שהותתם בב״י ל׳ רמב״ם אחריו׳
בבבים מיירו בפי מבבת דעות אבל
מדברי הרב המביר שם ומביאו ב״י
מבואר דהיתה גירסתו ברמב״ם רק
בבבים ופ״ב בתב ואע״ג דבם״ם
מהמת בבבים בבבת הבבת ובבלל בבבים׳ דבם״ם
הרמב״ם אתם בבבים בו׳ ע״ם : ו
ובבתוה בו׳ מיין בבמ״ם ס״ב י״ג אבל
הרא״ם ס״ל בלי הבבא בתרא בו׳ובן דעת
הרמב״ן והרשב״א והמדרבי ובב״י ור״
ירוחם ב״ל מ״ב וב״ם מהרש״ל פרק
הבנזל סי׳ ג׳ מיהו דעת הטמ״ג בסיון
ב״ב בהרמב״ם ובן בלעד״ר דעת הרי״ב
ע״ל הטואל ס״ם ודו״ק וב״ל ואמתמ
מהוס דבלגיבא בתרא ב״ל דזה הוי
בבינה מה אבא בוה ובע״ל המוכר את
הבית בי״ל ואמרי׳ אימר מלאך המות
הוא דאבבים ע״ם ורב׳ נוטים ס״ל בבי
הבם ע״ם ודו״ק ביבב ומ״ם בם״ג ערב
הטואל לדעת הרמב״ם דבם הוא ס״ל
בבאר בבבים ולא בהיבא בבל ע״ם
ומה שתמה ה׳ אמ׳ על הרמב״ם דבע״ב
מהלבות בביבה אבבב הרמב״ם בתבתו
ברב אבא דאבור ובראתו אבמרוניה
מאור לייבב זה ובתרם מ״ם בב״מ
דהרמב״ם לא בריה ופליג׳ דר״ע וכן
היינו דר״ע וזהו דבר אמרי לו אמת
ועוד דא״ב מילא מייבן מרן מיתרא דרבא
בע׳ אלו בתרות והלא בבבר אדרו חבמי
התלמוד מיהר׳ זו בע׳ הבוזל א״ו הטוא
דבע׳ אלו בתרות אימא בועא מיתרא
דר״ע אדרו חבמי התלמוד מיתרא
דרבא לחיתר לי אבא אמא אליב אר״ע
ולבינבא בתרא היינו דרב אבא בם
הבראש״ל בתב אם אם אמיא אבבא אבל
הרמב״ם ולבע״ר לא״ר ר״ח דס״ל לבהרמב״ם
דע״ב לא אבמרי בם״ם ודלא בר״ע אבא
בתמי דס״ל לר״ע דאסור אף מקרן
ובראיתא בם״ם ע׳ אלו בתרות ור״ע
ברא אתי לאסתוינן בו׳ ותבבי ר״ע
אתי לאסתוינן דאפילו בקרן לא
מתיר אבא אסבת אוכבי״ם אבל בבא דם״ל לר״ע דאסור׳ מבבל עביה׳ לייב׳
תאן דאליב אליה דאמ׳ תיתא דתייב מבבא׳ אבלה היינו בקרן אבל בבבל עביה׳
דאיבו מייב אבלא מבבת בביבה וע״ב דבדק הרמב״ם בהלבות בבבה ובתב אסור
מבבל ודו״ק בי זה ברור (ואע״פ שהרב״ם בי׳ בלאלו בתרות דבבל לא אייב בשואל
בין דשואל אייב בבבבל׳ והבבה ת״ם הרמב״ם לא ס״ל אבי אבא ס״ל בין אבבבר
דרך בבבם ה״ל בבב ובן תדוקדק ל׳ הרמב״ם ס״ם ודו״ק : ה ואם

סתם הרי״ם המשאיל (תבואה) בכל עת שירצה (סור ס״ם בשם רש״י ורא״ם ורמב״ם) שאלו לזמן קצוב בין שבשך וזבה בו אין הבעלים יבולים להחזירו בתחת ידו עד סוף ימי השאלה ו ואפילו מת השואל הרי היורשים משתמשים בשאלה עד סוף הזמן :

ב השואל פונרק מחבירו ג ללינה אין פחות מיום אחד לשביתה אין פחות משני ימים לנשואין אין פחות משלשים יום שאל חלוק מחבירו לילך בו לבית האבל כדי שילך ויחזור (סור מ״ר בשם הרמב״ם) שאלו לבית המשתה כל אותו היום שאלו לעשות המשתה שלו אין פחות מז׳ ימים : הג״ה (שם בשם הרא״ם) ד ויש אומרים לבית המבל אינו רשאי ליטלו עד שיגלו ימי אבילות תרגל עד שיגלו ימי סרגל ובמשתה עד שיגלו ימי המשתה ועיין בי״ד סימן ש״מ :

ג הניח להם אביהם פרה שאולה ז משתמשים בה ז כל ימי שאלתה ח ואין חייבים באונסיה אפילו נשתמשו בה אבל חייבים עליה (ב) בשומר שכר (וע״ל סי׳ ע״ב ס״י) (ג) אפילו לא נשתמשו בה (סמ״ם שם בשם רשב״א) ויש מי שאומר שאם אמר המשאיל ליתומי׳ החזירו לי הפרה שהשאלתי את אביכם או קבלו עליכם חיוב אונסים ט (ד) שומעין לו : (סור סעיף ה׳) :

ד (רמב״ם שם) חשבו שהיא של אביהם וטבחוה ואכלוה משלמים דמי בשר בזול יוד שהוא שני שלישים יא והעדר ישלמו כולו יב (ה) ואם הניח להם נכסים יג (ו) וטבחוה משלמים דמיה מנכסיו :

ה (שם רינו) השואל כלי מחבירו לעשות בו מלאכה פלונית כיון שמשך השואל יד אין המשאיל יכול להחזירו מתחת ידו עד שיקשה בו אותה מלאכה וכן אם שאל ממנו בהמה לילך בה למקום פלוני אינו יכול להחזירה מיד השואל עד שילך בה לשם ויחזור :

ו (סור ס״ם בשם הרא״ם) השואל כלי מחבירו להשתמש בו ואמר ליה השאילני דבר פלוני בטובתך סו כלומר אין אתה משאיל לי דבר זה כדרך כל המשאילין

מתיר אבא אסבת אוכבי״ם אבל בבא דם״ל לר״ע דאסור׳ מבבל עביה׳ לייב׳ תאן דאליב אליה דאמ׳ תיתא דתייב מבבא׳ אבלה היינו בקרן אבל בבבל עביה׳ דאיבו מייב אבלא מבבת בביבה וע״ב דבדק הרמב״ם בהלבות בבבה ובתב אסור מבבל ודו״ק בי זה ברור (ואע״פ שהרב״ם בי׳ בלאלו בתרות דבבל לא אייב בשואל כיון דשואל אייב בבבבל׳ והבבה ת״ם הרמב״ם לא ס״ל אבי אבא ס״ל בין אבבבר דרך בבבם ה״ל בבב ובן תדוקדק ל׳ הרמב״ם ס״ם ודו״ק : ה ואם

שמב א ואם השאיל לאחרים כו' ואם המשאיל רגיל להשאיל לאותו אדם עדיין אינו כלום אחר מיהו היכא דרגיל להקיר אבל אותו אחר ג"ת אי נימא כיון דרגיל להקיר אבלו תו ליכי למימר את מהימנת לי בשבועה אפילו לא מהימן לי אי נימא הכי למימר דוקא להקיר מהימן לי אבל בהא דאמר שינה ונאנסה לא מהימן לי ומשתבר דעתו וד"ק :

ב מייב כו' לפרוש מחמת שאלה לאחרים וכ"מ הרין בהמתני לקמן פי' רש"ם ס"ר ודוק ס"סב כדאמר לי :

ג אע"כ יש לו ובתב הריטב"א ומיהו ס"ם אי ס"ם אמרן לו רשות להשתמש בפקדון אם השכירו אי השאילו לכ"ע מייב בפונסים כדין שואל יד בפקדון בפיינו דנקט שוכר ושואל אבל בל"י :

ד ואינו

אלא כפי טובת לבך ונרבותך שאינך מקפיד על הזמן אם קנו מיד המשאיל על זה הרי השוא' משתמש בו לעול' עד שיתבטל הכלי מלעשות מלאכתו סז ויחזיר שבריו או שיריו יז ואין השואל רשאי לחזור ולתקן הכלי או לעשות פעם אחרת :

הגה ° (סור ס"ם בשם הרא"ש) וי"א דהאומר השאילני כלי זה בטוכו שאול הוא לעולם דבטוכו משמע כל זמן שהוא טוב יח ואפילו השאילו למשאיל חוזר ונוטלו ממנו כשיצטרך ודוקא שקנו מן המשאיל אבל לא קנו מן המשאיל אינו נוטלו ממנו כשהשאילו יט בשכר מחזיר לו שבריו :

ז ° (רמב"ם שם ס"ו) האומר לחבירו השאילני קרדום לעדור בו הפרדס הזה עורר בו אותו הפרדס בלבר ואינו רשאי לעדור בו פרדס אחר כ אפילו הוא כמוהו אמר לו פרדס שתם עורר בו פרדס אחר איזה שירצה אפילו אינו שלו שאלו לעדור בו כא פרדסים הרבה שלו עודר בו כל פרדסים שלו ואפילו נשחת כל הברזל בעבודה מחזיר לו הנצב של עץ ויש מי שאומר דדוקא באותה שנה אבל לא בשנה אחרת : ° (סור ס"י) :

ח ° (רמב"ם שם) האומר לחבירו השאילני שוקת זה ונפל אינו יכול לחזור ולבנותו א"ל השאילני שוקת שתם ונפל חוזר ובונה עד שישקה כל שדותיו - א"ל השאילני מקום שוקת ה"ז כב בונה בכל מקום שירצה בקרקע המשאיל ובונה מקום השוקת שיספיק לו להשקות ממנו כל שדותיו או כל בהמותיו לפי מה שהתנה עם המשאיל והוא שלקח ממנו בקנין על זה :

שמב אין השואל רשאי להשאיל ובו סעיף אחד :

א אין השואל רשאי להשאיל אפילו שאל ספר תורה ב שעושה מצוה בשאלתו אינו רשאי להשאיל לאחרים (א) ואם השאיל לאחרים אפי' נתקלקל מחמת המלאכה ששאל בשבילה (ב) חייב ג (ג) אלא אם כן יש לו ראיה שיכול ליפטר בה אילו היה בידו כמו שנתבאר בסימן רצ"א סכ"ו :

הגה ° (רשב"ם פי' מלך קפ"ם) מיהו דבר שמ"מ לסברים ולכפור בו כנגון בית או כפיר' מותר להשאיל ופ"ל פיתן סי"ו :

שמג דין השואל אחר כלות זמן השאלה ובו בסעיפים :

א השואל חפץ או כל דבר לזמן מ מיד כשיכלה הזמן חוזר הדבר השאול לרשות המשאיל להפטר השואל מאונסים אפילו הוא עדיין בביתו וסכל מקום חייב הוא בגניבה ואבידה ברין שומר שכר ואם שולחו לו בתוך הזמן ביד עבדו או שלוחו של משאיל או של שואל נתבאר בסימן ש"ם :

ב שומר שכר לזמן כיון שכלה זמנו כלתה שמירתו ואפילו היא עדיין בביתו אינו עליה אלא שומר חנם :

דשם טען שמתה מחמת מלאכה או רוצה לשלם או לישבע ובו ד סעיפים :

א טען השואל שמתה מחמת מלאכה אם הוא במקום שערים מצויים אינו נפטר מ עד שיבי' ערים שהוא כדבריו ושלא שינה בו ואם הוא במקום שאין ערים מצויים ישבע כמו שנתבאר בסימן רצ"ד ואם התנה שלא ישבע או שלא ישלם אם נגבה או נאנסה הכל לפי תנאו :

הגה

לי כו' הוא כאלו כתב ל' הגמר' דהשאלני בטוכתך כו' מי יכי' במשאיל ס"ל אלו שכוונת השואל היה בהיות שאני מכיר' שאין אתם בשל' ותתיבתו מיכו אנא אל הרי"ף דמשמע ליה דס"ל דמכני באומר כן אפי' לאמ' בני אדם שאינו מכירו אם מפקיד אם לא ולפ"ז כראה דמ"ם תור"ם וי"ל דהאומר ס הבשלני כו' לא כתבו לאונתא אם דעת הרמב"ם שכתב המגיד' שלא מר אמ' אדא ומר אמר אדא ול"ם : טז ויחזיר שבריו או שיריו שבריו הוא בפשוטו כשנשבר בכלי לתתיבות ושיריו פ"ל דלא נשבר אלא נתמעך ונתמעם נוף הכלי מרוב תמציתו עד שנשאר בו משם מהרבה וק"ל : יז ואין השואל רשאי כו' דאם יתקנה ויקנר ויתמם בו יקלקל הכלי לגמרי והוא לא השאילו שלא כלי זה כמות שהו' וכ"כ הני' לדעת הרי"ף ולאפוקי מדע' הר"ן שכת' שלדעת הרי"ף דפי' דא"ל השאלני בטוכתך יכול לחזור ולתקנו ולהשתמש בו עד"ר : יח ואפילו הפוירו למשאיל כו' זהו דוקא בשא"ל השאלני בטוכו דהכלי אבל אי א"ל השאלני בטובת' לא ובטו' מסיק וכת' דאם ירצה המשאיל לקחנו מיד השואל אלא בשעת מלאכתו יכול השואל לשכנו מיהו לית ליה לשואל רשות להשאיל לאחרים ופש"ר מילתא בטעמא : יט בשכר מחזיר לו שבריו פי' ואינו חוזר ומתקנו וקאי נמ אחרים' בשנשאר בידו אלא להפוירו למשאיל וכ"כ בטור וסיים בטעמו ז"ל דלא השאילו אלא בל זמן שהוא בטוכו : כ אפי' הוא כמוהו בדרישה בתבתי דלהרא"ם ובטור דבת' בסי' ס"ט וסי"א דיכול לשנות לדבר שהוא כמוהו ל"ל דמ"ם הטור כאן דאין רשאי לשנות ר"ל הסינה שלו אינו ברשות להיותשטור בשבירה מחמת מלאכ' דבכה"ג דנתקלקל אחרי' המלאה הקפידה מקום לנוח ונשה פ"ם בדרישה : כא פרדפי' הרבה שלו בטור בת' אפי' א"ל כרמים שתם ולא א"ל קנית הרבה ולא תיבת שלו אפ"ה קופר בו אפי' הרבה ודוקא כרמים שלו אלא שלא מקרים ושמשם דקופר בו הרבה משום דהוא מוחזק יכול לומר דשתם כרמי' הרבה כמי מחמת ושמשם דאינו יכול לאסור בו שלא מקרי' כתו בדרישה אבל דא"כ אין לדבר סוף משא"כ בדרישה באומר לו לאסור כרם שתם דאין לו רשות לאסור בו אלא כרם א' מ"ה קופר בו א' אפי' אינו שלו : כב בונה בכל מקום שירצה ז"ל הגמרא כרי ואזיל כמה נרגוסתי בארמא עד דמתרמי ליה בו' וכן הוא הרמב"ם ובקיצור פסקי הרא"ם ולא נזכר בשו' מקום דבשבירה בית השוש לאסור בלשון מקו' שירצה ומדרש' קי"ל דיד בעל הבית על התחתונה בין בלוקח בין במקבלי מתנה לכן נראה דגם דעת הטור והמחבר דמ"ם ובונה בכל מקום שירצה ר"ל אופר ומ"ז בכל מקום עד שימצא בא' מיש שיספיק לו לדבר שהשאילו אבורו ופש"ר :

שמב א אין השואל רשאי להשאיל כו' פי' אפי' לאותו דבר שנשאל לו וסיימו דוקא במשאלי' מקום דבשני יכול להבריס וכדמשיק מור"ם בהגהתו פ"ו : ב שעושה מצוה כו' ולא אמרינן בזה מחמת' דגיסא ליה לאיבד מצוה במצוה : ג אע"כ יש לו ראיה כו' פי' דאם יש לו ראיה שמתה אבל בשני מחמת מלאכה ואלו היה עומד בבית שואל הראשון אותה מלאכה היתה נ"כ מתה גם פטור גם בשני ומת"ם בשמ"ם בר"ם ס"מ מק"ד ליסב דל"ת מכאן לא"ם שם :

שמג א מיד בשיכלה הזמן כו' בבר בתבו הטור והמחבר לפ"ל ס"ם שמ"ל וכדרישה בתבתי שם שעם הטור דבתבו ב"פ והוא דבס"ם ס"ם אשמועינן דאפילו שלחו לו בשלוחו ובאנס' בדרך לא תאחר דה"ל תפלתו בשליחתו מ"ל שנית ונסופו בלונס ולאיבד בלונסין וכפי' זה קמ"לן דאפי' לא שלחה לו אלא הוא עדיין בביתו אפ"ה אייב בגניב' ואביד' כש"ם ואף שהמחבר בתב שני הדינין לפ"ל ס"ם ס"ם ג"ל דאור ובתבו בלן מהוא דמשמע אחר ל' הטור דבתבו בלן מבשם בתבתי :

דשם א עד שיבי' ערים בבר בתבו הטור והמחבר ג"ב לפ"ל בשאר שותרי' ויליף לבולהו מדבתיב אין רואה שבועת ה' מיש

מהיה כין סכיסם הא ים רואה לא כפטר כסכופה שלא כפדי' ופת"ם מזה כסי' רנ"ד ורנ"ו : כ קייס אפילו בלא קנין ככר כתבו הטו' והמחכר כעצמו לעיל כס"ם סע"ו לענין תבאי של סכירות ע"ם :

ג לא מצי לאתנויי בדברים כעלמא ומה"מ פסק סם כמרדכי ברא"ונן מאומר לסתמון אותן' לטרין מאתה מייב לי יסיו כידך למצנית סכר ונתפסק מתמון ונאנסו דסתמון דקייב כאונסין כבתמלה כיון דכתו"ת שאלה מתי' לידי' ע"ם וכד"מ (וכס"ע) סכיאו לעיל ס"ם ק"ך וכסי' קע"ו ס"א ונס כמי' וס ע"ם : ד סמין הסברים כו' ילפינן לה מדכתיב והמת יהיה לו וקי"ל לו לגיוק קאמר סהוא צריך לעפל במכירת נגילה וכן הדין בכל המוקין מכל כנגב ונולן אין הדין כן וכמ"ם הטור והמחכר לקמן סי' שכ"ד וסס"כ והעפם כתבתי סס : ה כעפ' המכירה דאז מל עליו מיוב המלומין : ו ואם סחלו כו' וכ"ם אם סוקרו דהא לא יהיה להמשיל הספר כיון שהוקרו : ו נגנבו הסברים לפי גירסת הספרים נראה דדוקא נגנבו קאמר ומשום דאף שכלתה שאלתה מעשה שכשברה ואיכו ראוי לדבר שאילתו מ"מ עליו לשלם למשיל דמי הכלי שנשבר דעדיין הוא ש"ם עליה וכמ"ם בסימן שמ"ג אבל בנאנסו הסברים מידו פטור כיון דכלתה שאילתו ועיין בב"י בפ"הטוב (בדפוס גדול סוף דף קי"ט) דכתב ז"ל והסכימו האחרונים ז"ל לדעת הרמב"ם ז"ל שאם א"ל שואל למשיל טול הסברים שלך ונאנס לאחר מכן שנאבדו לגמרי הוה כשלו נאנסו ברשות משיל כו' ע"ם דמשמע דאי לא א"ל טול הסברי' שלך מייב אפילו כאונסין ואף די"ל דהם מיירי דנאבד הכלי או מתה הבהמה בתוך ימי שאלתה דאיכ' תרתי לגריעות' שדא שהוא תוך ומנו והסני דאף לאחר שנשבר ואינה ראויה לשאלתו עדיין דין שומר עליו מ"ם כ"ו שאין הטוב מודים למשיל כא ושוא שאיני אסור עוד בהכלי או בהבהמה דין שוא עליו להתייב כאונסין ומור"ם כאן מיירי בשבר כלם שומן אבל זהו קנת דוחק דאתם הסברים הוא מחמת מלאכתו ובתוך שומן אפ"ם מחמת דדוקא בנגיבה ואבידה מייב הא בנאנסו פטור וכל' דטול מהני בנאבד מחמת דבנגבה לא מהני מה שא"ל קודם לכן טול ומחמת שבתבתי דאמ"ג דהוריפו לו שאינו אסור עוד בהכלי מ"מ דין ש"ם עליו וכ"כ בד"מ בסי' זה אבאי דינא ע"ם וא"כ תימא על מ"ם מור"ם כאן בסג"ם אבנגבה או נאבדו מייב שלא א"כ א"ל למשיל טול את שלך דמחמת דאפי' מנגיבה פטור הא"ל טול אבתי מייב בנגיב ואבידה כדין ש"ם וכמ"שלפיל ס"ם ק"ך כתב הטו' בשם הרמב"ן ופסקו המחבר' לאלבה בסלוחה דדינו כסוב דאם א"ל הא ושוא מחוחך והלוה מחבר ונגנבו או נאבדו אלוה פטור ובתבתי בפרים ודרים' ובסמ"ע בס"ם ק"ך דכ' וטול דחת' קאי אחת"ם שם לפני זה דאם א"ל אלוה סילך מחוחך ולא רצה לקבלם וזרקו לפניו ונגנבו מחם דפטור אלוה דאזה מסיק שם ובתב ז"ל וכן נמי כי א"ל הבה מחוחך לרורי' ומוכתי' בביתי וטול כו' ר"ל וכן נמי אף דלא זרקום לפניו בשא"ל תקלה סילך מחוחך שלא אלא רצה לקבלם וא"ל הבה מחוחת לביתי ואניחם לרורי' ובסתרלה הא לביתי וטול אותם ונגנבו מביתו בבה"ג דוק' פטור אלוה אפי' אנגיב' ואבידה' ומ"ם הטור והמחבר שם הא וטול ר"ל הבן בפשר לקבל מחוחך ואני אביא לך אותם מביתי שבן לרורי' ומוכתי' שם ואלא מחבר מלקבלם בבה"ג דוקא פטור ע"ם ובבה י"ל דמבאין זה מיירי מ"ם מור"ם כאן בס"ם דפטור הא"ל טול אפי' אנגיב' ואבידה והב"י הב"ל מיירי בבה וטול בהטנו דבבה"ג פטור מאונסין ולא אנגיב' ואבידה' ומ"ם נ"ב הטו' בפ"קנ"ם ע"ם ומיהו נס זה דוחק דאם דא"ב לא א"ל לאמור"ם לסתו' שלא לברם ועוד כיון דדרך מור"ם אלא בכתוב בהנפותיו הוה דין שלא כתב מקורו בד"מ ובד"מ הבי' כאן בדין זה דברי הב"י ובתבתי עליו בד"מ דדוקא בנאנסו פטור בדא"ל טול ולא בהם בנגנבו או נאבדו ובב"ל ובסנפותיו לא הזכיר אותו דין דנאנסו כלל שלא כתב דין אחר דאם נגנבו או נאבדו מייב ואם א"ל טול כו' ואם תפרשהו הטול במ"ם הרי דין זה לא נזכר בד"מ כלל לכן נראה דצריכין לחניה הסב"ה ובב"ל מייב וגם אם נאנסו מייב אע"ב אמר טול ע"ב ור"ל דאם אמר טול פטור בנאנסו לאוד ובזה א"ם הכל ומ"ם מור"ם בסי' ע"ד בסג"ה ס"ג דגם בא"ל טול מייב אפי' באונסין לק"מ דשאני אלוה דלא מייב לומר נחיה כלתה שמירתו ומייב באונסין עד שיפרע לו דמי הלוואתו ודו"ק : ט ואינו נקרא מחוייב שבועה עד ר"ם כתבתי דמיירי דמשאיל אנמו לא היה שומן כרי אבל אם שלא אמר הוה שבועה כ"כ והפסדת אותו ויכול להיות שאין בהפסדו ס"ם ואף אם בודאי ס"פ מ"מ כיון שלא תבשוהו הו בכרי לא אחרינן מתוך שאיל"מ א"ל מיירי שבלוה שומן ואמ' שלא אז אתים יודע אני שהפסדתי והריני נותן לך וסילך ויותר מזה אם הפסדתי השבע ושוא ומשאיל איני שומן בכרי שהפסיד יותר מ"ם פשוט לנראה"ם דלא הוה בכלל מחוייב שבועה ואי"ל דמשאיל נוטו אינו שומן כרי בהתותר ובאמת שמוד א"ל סילך וק"ל ולא : כש"ם שבת ז"ל ואין זה נקרא מחוייב שבוע' ואי"ל אע"ג דיש כאן ג"כ שבועת מוחרי' שיש שבוע' הבור' כמ"ם שעמ' בסי' שמ"ם כתוב"ם ר"ל דשם תירץ לאמר לא אמרי' מתוך שאיל"מ בשמון על הנגנול אינו יודע ומתרץ כיון שעיקר השבועה באה על מעבר שמון שמא לא מתה בדרכה כו' ובכה"ג דעיקר השבועה היא באה על מעבר שמא שמון בתוב' לא אמרי' בה משאיל"מ וכן תי' הש"ם וכמ"ם בסמוך אבל אין הנדון דומיא לראיה דלא כתב הש"ם דבכה"ג לא אמרי' משאיל"מ שלא בשבא לנגבל ואנגנול א"י ליבשבא מבא"כ כאן לאעיקר תביתתו שאין אינו יודע ועד"ר ודו"ק : ט או שאלה היום ושכרה לאחר : ובכ"י בשם תלמידי רשב"א דבלה ב"ב שבכתיים אם דרך שאול שבהתות לבי' אנלו אחר שאלה ואם נאנסה בלילה מייב ואם דרך שלינו בהבשות אנלו מומן שאלה אינו אנלו שלא בשוכר ופטור מאונסים ומייב בנגיבה ואבידה אבל ל"ד מ"ם : ס"ג ושכר אחת ומתה אחת אחן אבן הוא

ברמב"ם

דשם ה ואינו נקרא משאיל"מ שאלה עיין בשמ"ע ס"ק מ' עד ויותר מזה אינו יודע אם אפשרתי כו' והמשאיל אינו שומן כרי כו' לא הוי בכלל משאיל כו' לא ידענא לחם כאחר דהמשאיל אינו שומן כרי דאם אפי' שומן כרי כיון דאומר לו אילך א"כ אינו מייב על אפשר רק אינם אפי' ולא ס"ל משאיל"מ כדאי לעיל סי' ע"ב סוגא זימני וכן בכתם דוכתי ויכול להפך על שבבנדו ופ"ק דע"כ מיירי שמשאיל כרי דאל"כ אין שמו מייב אבוא' כלל כיון שמשבנו אחא דלעיל סימן ע"ם סי' ו' ו' ו"ם ונם אפם בשמשאיל אינו שומן כרי אם לא יטול ואפ"מ כתב דאמתים דפרא"ם אבי דלא אחרינן בנאבד משאיל"מ דלא א"ל לירא כדל עיל סימן רנ"מ בטור וא"כ בשאל לא א"ל לירא כיון דא"ל לאחזיר לאחר ימי אשאלה אבל וק"דאם לא כתב פרא"ם אם דלא א"ל לירא אלא בשאיר אבלו נשא וכמ"ם פרא"ם אם המשאיל בכל יום אחפקיר אבל אחרו בשאי' ואחרבוא' ואינו יודע אם בחוכו אבל בשאר אחפקיר כתב פרא"ם לאריא בא' אבוחות הרייבים בשאומר אינו יודע א"ל משאיל"ל ואשלם והבאתיו לעיל סי' ע"ב ע"ם ואעפר דדוקא כאחפקיר אאומר אי' בא' סים א"ל לאפרא"ם אבי דא"ל לירא בחם הים א"ל בשאומר אי' בחם הים אום ובמלום אל אחבכון דא"ל לדקוק בשניל אלוחתו בחם אום אחא"כ הבא דלא א"ל לדקי' בחם הים אום או אבא' דא"ל לאבי' בחם הים אום ובאבוחות הרייבים מיירי דוקא בשערבן אם עירותו א"ל דא"ל לירא ובחא"ל בשמ"ע שמון ובא"ל בא"ל בא"ל אחבחר ודאי לא א"ל בחבי"ם דבא אינו בחבר אם א"ל בחבי"ם ובעיין בחבר"ל ע"י דבי"ק סימן נ' ועיין אם א"ל אי' רנ"ם ס"ם בחריבות עיין בחבו"ר"ם בחן ס"ב סי' י"ן

ב ואם

דאפי' בחבי"ם א"ל אחבחר ובן אבליאי"ל בחבו"ר אבל ע"ב בחבו"ר אבל ע"ב אבל ע"ם ס"ק ע"ם דבבל אבין א"ל אחבחר ולי נראה דבאן אחיירי בשמעון אומר אלא אבאיר בבל וכך הים אחחלם ומ"ם ואבאיר אראובן אומר בן : ב אבאל אבא בו' אבין בב"י בחבי"ם בחבי"ם ובעיין בחבר"ל ע"י דבי"ק סימן נ' ועיין אם א"ל אי' רנ"ם ס"ם בחריבות עיין בחבו"ר"ם בחן ס"ב סי' י"ן

ג ואם

מהם

כ (מרדכי פ' אבאל) אפילו לא קנו קנין על כך דכל תבאי סומרים ב קייס אפילו בלא קנין ודוקא דאתנים קודם שבאה אבמירה לידו אבל לאחר שבאבד נאבים ג לא מצי לאתנויי בדברים בעלמא (מרדכי פ' אבאל) :

ב כשישלם השואל ד שמין לו השברים שאם שאל כלי ונשבר שמין לו השברים כמו שהיו שוים ה בשע' השביר' ונותנין לבעלים ומשלים עליהם ו ואם הוזלו בין שעת שביר' לשעת העמדה בדין שמין אותם כמו שהיו שוין בשעת שבירה וכן אם שאל בהמה ומתה שמין כמה היתה שוה הנבילה בשעה שמתה ונותן לו ומשלים לו עליה :

הגה ה (לי"ם פ' אבאל ובב"י ס"ם) ז נגנבו הסברים או נאבדו בשואל אייב (ונם אם נאנסו אייב) אא"כ אמר לאבאיל טול את שלך :

ג ה (אור ס"ם בבאם הרא"ם) ראובן השאי' חבץ לשמעון והבסירו אמר שמעון לראובן השבע כמה היה שוה ואפרענו לך והשיב בעל החבץ השבע אתה והבטר ישבע בעליו ויפרע שבנגרו ע"פ שבועתו ואם לא ישבע לא יפרע שבנגרו מ (מ) ואינו נקרא מחוייב שבועה ואינו יכול לישבע שמשלם :

ד ה (ל' רמב"ם פ"ג מאלה ד"ג) (ב) השואל פרה מחבירו שאלה חצי יום ושכרה חצי יום ה אז שאלה היום ושכרה למחר או שאל אחת ושכר אחת (ומתה אחת)

ולפי לא היתה פה רמיה כו' בש"ס כתב דדברי המחבר חנוחמתין • גם
בסמ"ע בפרוך לייסב דברין והניחום בצחנום וגרס בסס זה תעני בתסכו
דבגוחר המחבר לא היו יודע מיהו מתה ברין ליסבע סיפת וחסבו שגם דעת
המחבר כן ל"כ בש"ס לפרוש ומיתת רבה דין עבוד הוא ומוכרח מכל הסוגי'
דלין מחבריתין אפי' היסת מל סבעת מתה ואפי' בטוען מ"י אם פרעת לי אפי'
בנתבע מחבריתין ל"כ מתה ולכתו מתבאר
לעיל מיתן ש"ם מי"ז ון"ם וכ"ם מיכא
דמרי כאות' מ"י אם מתה מיי' וכדמוכ'
בש ש"ם בסוגל וכמ"ש בסוגי בס דף
ל"ים ע"ר ר"ם ובלם פוגר כו' ומפסבע"ם
דחק לייסב מינו כרבם כלל ש"ם וכן
הוא דעת המחבר דבטוען המחבריתין מ"י
מל"ל אפילו היסת וכתו מתבאר מגל
בתמת בלם מהן דברי המחב' מבפרו
ציק הבית וז"ל הרמב"ם הסוגל ערב
ונסוחרן כו' והסוגר אחר מינו יודע
לו מחיר הסוגל מכורה מתה ומחבריתין
אומר מ"י לו אמתר זה מ"י וזה מינו
יודע המע"ם ואם לא הים אם רמיים
יבגע הסוגר מכורה מתה לו אם"י
ניפסר זה אומר אמולה וזה אומר מכורה ישבע הסוגר על הסכורה מתתה
כדרכה ויגלגל הסכורה מתה עכ"ל ובתב כב"ם ע"ז וז"ל על מ"ם ואם אין לו
רמיים יבגע הסוגר מכורה מתה ובטוען מ"י יבגע אמו' כדבריו יש לתמוה
מיכן מבינו בנוגע לל מעבת מתה ו"ל כיון הסוגל בריך ליבגע מבוע' הסוגר'
בנגע ע"י גלגל הסכורה מתה לו אם"י ואם"ם הים לטוען ע"ז מתה הסיים בם
הרמב"ם זה אומר אמולה וזה אומר מכורה ישבע הסוגר על הסכורה מתתה
כדרכה ויגלגל עליו הסכורה הים מתתה ואם לתתא הייבו דינא קמא ומ"כ
לתתי לא מרגינהו י"ל מפוס דבריבא קמא מיכא מרי בוכי מ' הסוגר טוען
ולפי והמחבריתין הסק לו בטוען ובטוען בגם כל מ' טוען ולפי מ"ם לא מרגינהו
עכ"ל מרי לפרוש דבטוען המחבריתין מתה מינו בטבע תמ' היסת ומ"ם כ"מ
הסבוגם זו מכתב הרמב"ם בג' מלוקות אלו הייבו היסת הייבו בטוען המחבריתין
דרי וג' מלוקות אלו דקאמר ר"ל אמולה מבי הים ומכרם מבי הים לו אמולה
לתתו ומכרה הים לו אמל מתה ומכר מתה (סוב רמיתי בסבר ג"ת דף קמ"ח
ע"ב אלא הבין כן הג' מלוקות לכן מתה בל הכ"מ לתמלי הבע היסת בחלוקה
בטוען מתה ומבית בתוחה ולפ"ד ל"ב כמ"ם) • ומעתה כך הם המבך דברי
המחבר בש"ע כלן בזמן המחבריתין טוענו ולפי ישבע הסוגר היסת לפילו בלא
בגנול ומ"מ הגון המחבריתין לו הים הרוים מתתה כדרכה בריך ליבגע היסת
הסכורה מתתה לו מחבריתין יודע כיון הם המחבריתין הסוגל לומר
מ"י לו מינו יכול לבטנוחו היסת בלא בגנול הם מחבריתין לו הרים הרוים מתתה
כדרכה ראין בטבעין בל מעבת מתה רק בטבריך הסוגר ליבגע מתתה כדרכה
לו יבגע ג"כ הסכורה מתתה לו אם"י ומ"ם הם לו לומר בדי הסמולה מתתה וזה
לוגר הסכורה מתתה הם"ג דבלא בגנול מייב היסת מ"מ ולפי ריכול לבגנול עליו
מ"ר לו זה לומר מ"י הם הוא ומ"ל לו זה לומר אמולה מתתה וזה לומר מ"י
בך הם המבך דברי המחבר לפי הסק ומעתה נתיישב כל הם הבקשה בסמ"ע
ודו"ק • ומעתה גם מ"ם הם"ם דגם דעת המחבר בלן בטוען המחבריתין מ"י
מ"י בגנול עליו נתי ליתא ובתבוגר ג"כ לחיות מרבריו בבדק הבית הבתבתי
ודו"ק • ובתבא לעבין דינא בדעת הרמב"ם יעבה כיון המחבר דהרמב"ם כתב
לפרוש דבר' המחבריתין אפי' בזה לומר מ"י מבגנלין עליו ובן מוכח לפרוש בס'
ה"ה הבתבתי לקמן ולפיל סיבן ע"ג ס"ק ל"ח דלהרמב"ם אף בטוען הבוגל מ"י
מבגנלין (ובן הוא דעת הריבב"ם ס"ק דקדוסין וספר פוסקים ס"ם) אבל
בסור הכתב כל' הרמב"ם ס"ם לומר בן בטוען בגנול דבין
טוען המחבריתין מ"י ובין טוען הסוגר מ"י אין מבגנלין וכ"ם הסור לפיל טוען
ב"ה ובה"ם הם ובע"כ ל"ל דה"ם הסור בלן ישבע הוא בדבריו בקי הבינה
דטוען המחבריתין בדי ולפי הבדיבים אלו אין תקומם בלן ובקרם לפיל מי' ה"ם
הם בבן הרבוים ובן ברמב"ם ס"ל בן ודו"ק : ד בזמן המחבריתין טוענו
ודאי בן' בש"ם בבל' זה ובה"מ"ם הכתב הרמבן הבתבו הבתבו ולא מתה
בדרכה ומלבן הם הבוגל טוען מינו יודע הם הוא לו הכורם מתה כיון הים
עליו דין בגנול ה"ל הבוגל ה"ל הבוגל מינו יודע הם הוא לו הכורם מתה כיון הים
מבגנול ובה"ם לקמן בס' הבוגל בס"ם הם' ובן' בש"ם דברי המחבר בן בלא בבין' הבינה
בזור דע' דברי המחבר הן בה"ם בש"ם ריבו ליה' כיון הבוגל דברי הבעת' ה"כ
מינו מייבה"ד בלל ובה"ם המעלה הו"ע בש"ם ע"ז דמינו מ' יב הכוגל הבוגר'
רק בטוען הבוגל הבוגל ברה' רחמנ' הבוגל
בה"ם הבוגל מתתה מו לא ובן מוכח בדברי ה' הת' בוגות הבדבתה בפיבו' כיון
בעל עיקר התבוגה מינו טוען דברי הבוגל בדרי בו' הבתבו הבוגל הבוגר' הבוגר' הבוגל
עיק' הבוגל' מינו טוען דברי הבוגל' ל"כ מינו מיי"ר בלל הבוגל' הבתבו' הבוגל
ה' הבוגל' ק' הבוגר בדברי ודו"ק אם מבר הבוגל בלל הינא הבוגל' הבוגל
הבוגל' הבוגר' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל'
בבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל' הבוגל'
ה ועי"ל

יוד המשאיל אומר שאולה מתה בו' בתמי דסיים לפני זה פתח
ומוכל מלמעה למעלה בהבגד הבוגל ה' וסבר ה' ור"ל דהבת
מבן מתה • קאמר דעבת המשאיל עליו לומר אותה דהבלה
מתה וסבר הרית הבוגמדת הי הים הבכורה • ובבגד הבוגל הבת
הים וסבר לתבר • קאמר
דעבת המשאיל הוא הבתה
הים הבלה ומייב עליה כאוכם
מיתה • ובגד הריבא הבלה
מני הים כו' קאמר בטוען
המשאיל בבת' הבת' שאולה
מתה והבוגר מבוב על עבת
המשאיל דהינו יודע הינה מת
הו הים מתה: יא הו אמר
הבוגר הבכורה מתה בו' גם בבאן
הינו בבל' הבלה הבר ה' ובבל
הה' הבתה הבתה לבדה הומר
הבוגל מני הבור מתבלומין כי

מהם י המשאיל אומר שאולה מתה בו' שהיתה שאול' מתה
בשעה שהיתה שאולה מתה והשומר אומר איני יודע יא או
שאמר השומר שכורה מתה בהים שהיתה שכורה מתה בשעה
שהיתה שכורה מתה והמשאיל אומר איני יודע או שזה אומר
איני יודע וזה אומר איני יודע המוציא מחבירו עליו הראיה
(ג) ואם לא היתה שם ראיה (ד) בזמן שהמשאיל טוענו
ודאי יב ישבע השומר ששכורה מתה או שאינו יודע יג
ובזמן שהמשאיל אומר איני יודע ישבע השומר שבועת
השומרים שמתה (כרכה)

ועל

זו מתתה בכורה הינתה ואותה בל מלה הים הבוגמדת וקיימת ה'
וכן אינך וק"ל: יב ישבע הבוגר הבכורה מתה בו' בשבע הינת
דבוגה בוגר הבכל נם בלומר מינו יודע הם הבור' מתה הב"ל בלות'
הלינתיך מבה מ' מני יום בבלה ומני יום בבירות הם מתה בבעת
הבירות בבר אודה הבגל ולא בתבייב לו דבר וכ"כ הב"מ דבבוגו'
הלגר"ל הינת: יג ובזמן הבמשאיל אומר מינו יודע ישבע
הבומר הבוגת הבומרין מתתה בדרכה (בל"ל בדרכה וכן הוא
הרמב"ם) ופי' הבגנול ישבע הבומר הבכורה מתה לו מינו יוד'
בו' • המבבר בקבו הינה לבבסים בי הרמב"ם והבור לא ב"כ אלא
אחר הבתבו תתלה ואם אין לו רמיים ישבע הבומר הבבעת הבירות
מתה לו מינו יודע בתבו ו"ל אמר המשאיל בימי הבלה מתה והבוגר
אומר בימי הבירות מתה ישבע הבוגר מתתה בדרכה וינגלל עליו
הבינה הבינה הבורה מתה עכ"ל • מבתע מדבריהם דדוקא
בבבינה הוגני' בריהוא דמבגלגלין עליו ש"ם דבינה הבינה
הבורה מתה אבל אם לא מ' מבם הוגן אתה אין הבגלגלין עליו ש"מ
וב"כ הרא"ם בהריה בפ' הבוגל אחתי מילתא בבעתא בתבתי
לבונו בדריבה • והוא דאין הבגלגלין על בעבת אתה דבתב דבגלגל
הבוגה יליבין ובבוגה הבבה בתבבת הוגת בדי בלה בבתתי •
ועל בעבת הבינה דהבגלגלין אפי' בבתא בתו בבוגו' הינו דוקא
בבים רגלים לדבר לאותו הוגתו אין הבגלגלין אתה הבדי בקינא לה ובתרה
דהבגלגלין עליה בלה בבתתה בבר רגלי' ים לדבר הבדיב' לה ובבר'
ובבתרה בבפנם הזה ש"ם בהלרבי הבגל"ב בבעבת אתה דהבמשאיל
דבבה הבוגן ואומר אתה בהולה מתה דאין רגלי' לבעבתו הבאתר
בבהולה מתה יותר מלומר הבבורה מתה אבל הבדרי הבתב' מוב'
הם ל"ל בלולה מבגלגלין עליו ש"ם הבדי בת' ובזמן הבמשאיל אומר
מינו יודע ישבע בו' עד ופי' בגנול' יב' בבות' הבבור' מתה לו
בהינו יודע וב"ה הם זה אות' הולה מתה וזה אומר הבבורה מתה
לו זה אומר מינו יודע וזה אומר מינו יודע ור"ל דבינו בב"ל
דמבגלגלין והבבינו ליה ש"מ הרי לבבינו דב"ל דבין המשאיל
הוגן מינו יודע והבגלגל הרי לו בין בבינ' הרי לו בין ב"
הוגני' אתה מבגלגלין עליו ש"מ וזה הלא הבה"ם ובהבמבות
הרמב"ם דב"ל דבבהבמשאיל הוגן מינו יודע בין הבבגלגל הוגן הרי
לו הוגן ג"כ מינו יודע אין מבגלגלין ובב"ל הוב מבגלגלין הבבה"ם
בתב בבי' הבבינות הלו בפ' הבוגל הלא דבהלי הבבה דהבה מינו לידי
ש"מ פ"ו בגנול זה לף בבהוגני' הבינה מינו יודע ובודאי הבבה ראה
המבבר לבתוב מ"ם בהן ודו"ק • ובדי לייבב דברי המחב' דלבאור'
דברינו הוגתר' הב"ז דהבמשאיל הבבה אם אין הבבה בוגן
בהבמשאיל הוגתו ודאי יבבע הבומר הבבורה מתה ור"ל הבבות
היבת ומבע' הבבתבתי לבינ' וכתב"ם הבב' ובב"ת הבבינ'
ופ"ם וכתב וה"ם אם זה לומר הולה מתה וזה לומר הבבורה מתה
לו זה לומר מינו יודע וזה לומר מינו יודע ור"ל דבינו בב"ל
דמבגלגלין והבבינו ליה ש"מ הרי לבבינו דב"ל דבין המשאיל
הוגן מינו יודע והבגלגל הרי לו בין בבינ' הרי לו בין ב"
הוגני' אתה מבגלגלין עליו ש"מ וזה הלא הבה"ם ובהבמבות
הרמב"ם דב"ל דבבהבמשאיל הוגן מינו יודע בין הבבגלגל הוגן הרי
לו הוגן ג"כ מינו יודע אין מבגלגלין ובב"ל הוב מבגלגלין הבבה"ם
בתב בבי' הבבינות הלו בפ' הבוגל הלא דבהלי הבבה דהבה מינו לידי
ש"מ פ"ו בגנול זה לף בבהוגני' הבינה מינו יודע ובודאי הבבה ראה
המבבר לבתוב מ"ם בהן ודו"ק • ובדי לייבב דברי המחב' דלבאור'
דברינו הוגתר' הב"ז דהבמשאיל הבבה אם אין הבבה בוגן
בהבמשאיל הוגתו ודאי יבבע הבומר הבבורה מתה ור"ל הבבות
היבת ומבע' הבבתבתי לבינ' וכתב"ם הבב' ובב"ת הבבינ'
ופ"ם וכתב וה"ם אם זה לומר הולה מתה וזה לומר הבבורה מתה

ור"ל דבש בן מבגלגלין עליו ש"מ לריבין לומר דבריהם מיירי בהמחבין המבבחין בהבמשאיל הוגן
מבחינו (וכ"כ בתו' ובר"ם אם בפ' הבוגל הבוגל הבבה"ם בבינ' הבבינ' הבבינ' הבבינ' הבבינ'
הבבינ' הבבינ' הבבינ' הבבינ' הבבינ' הבבינ' הב

שמא כתי לתה כתב דמנלגלין גם ק׳ דסיים המתכר וכתב לו סזה לומ׳ מיני יודע וזה מיני יודע דהוא כפל דברי׳ סברי ככר כתב ו׳ל וכזתן שהמשיל לומ׳ מיני יודע ישבע הסומר כו׳ ומ׳ מיני יודע וכו׳ לו סמיני יודע ואם נאמר שיש מסרון ומ׳ם כדברי המתכר וכנ׳ל ועל ידי גלגול ישבע הסומ׳ שסכורה מתה לו סמיני יודע כשמעכתן הוא מיפכא מזי לק׳ת דכמנ׳ם זו מיוסר הכל דאין כאן כפל גם כתב לפ׳ז דין הרביעי שמנלגלין כשהמשיל טופן ברי והשואל שמה אלא שק׳ לגניב הספרים ודו׳ק : יד לו סמיני יודע הא דלא אחרי׳ בכמה דס׳ל מסויב סבועה ומיל׳מ תירץ שמ׳ת כמ׳נ דשאלה כשם הראשונים ו׳ל כיון שעיקר תביעת המשיל שמשביעו עליו היא מיני יודע שברי מיני טופן ברי אלא מיני יודע כדרכה אמ׳נ שנגלגל טופן ברי דשאולם מתה לא אחרי׳ בכמ׳ג מתו׳ שמיל׳מ עכ׳ל . וכנ׳י הביאו על דברי הטו׳ בסי׳ שמ׳ם ובחמת לדברי הרא׳ם וסיור מ׳ל להמיתירולא אדה שהן סוכרין שאין מנלגלין כלל אמבר׳ כתבע כשיש מיני יודע וכמ׳ם לפני זה ועוד דאפי׳ כתקנים שמנלגלין ס׳ל דלא אחרי׳ מתוך שמיל׳מ כסבועה הבאה על ידי וכמ׳ם הטור נסימן ע׳ם בסי׳ם י׳ט בשם הרא׳ם והמתבר כתבו שם נ׳כ בשם ו׳ ע׳ם לא שמשיב שם וכתב דיש פולקין וס׳ל בזמן שנתעייב ס׳ר והוא טופן על גלגולים מיני יודע קרינן ביה שפיר מסויב שבועה ומיל׳מ ע׳ם ודו׳ק :

שמוה מ מתוך שמיל׳מ בטעם דהא הודה לו כמקנת שפנתו דתבעו בב׳ פרות ש׳ מלות שמתו בזמן שהש׳ ושפייב לו עליכן כמונסיהן והנתבע מודה לו בחמד ועל הסניי׳ פייב ליבע ס׳ד כדין בתודה מקנת ומיל׳מ ס׳ם מבלם משל׳כ בשל׳ מ׳ והשכיר לו מ׳ ומתה הא׳ והשניה עומדת מי שבטי׳ שלפני זה דשם אין שפנתי׳ שלא על הא׳ דברי על הפודנה מי מ׳ל מילך וקבנה לך ואין כאן מודה מקנת וק׳ל : ב וכן אם מסר לו ג׳ פרות כו׳ ומתו שניים מהן ומ׳ כשהרת מי ומחזיר׳ לו ותבעו בשתים שמתו והוא מודה לו הא׳ מהן שפייב ס׳ל ג׳ב מודה מקנת ומתוך שמ׳ ליבע על השניה מבלם :

שמו מ שנאמר אם בעליו עמו כנתרא פ׳ השור סוף דף נ׳ה ילף מדיוק דקרא דכתיב אם בעליו עמו לא ישלם וקאי אם׳ם לפני זה דאיירי משלם ושכורה ושתה דמשמע דוקא דבעלי׳ עמו בתרוייהו כשאלה וכשכירה או מתה הא היה כאד חייבו ולא בחיבר פייב ומדכתיב אין בעליו עמו ישלם משמע דאינו פטור מ׳ מתרוייהו הא הוה קאר מכייהו פטור וקאמר הא דמשמע דאם היה בשם מכייהו פטור היינו אם היה כשעת שאלה אף דלא היה כשעת שכירה או מיתה . והא דמשמע דבשינן ס׳ הא כתרוייהו חייבו דאף אם היה עמו בשעת שכירה ותתה פייב אם לא היה עמו בשעת שאלה ושם יהיה מעמא דלא אמרינן אפ׳כא וכתבתיבו בדריסה פ׳ם ומשולל ילפינן לכל הסומרים וכמ׳ם הטור והמתבר בס׳ם זה גם כתבו כן לעיל כמקומן בדין שאר שומרין ולא בפ׳ם שכתב * כאן דהא דבעינן שיהא עמו בשעת שאלה ולא בשעת שכירה ותתה ילף ממשמעות הקרא דאם בעליו עמו דמשמע דקאי אזכי שאלה דלעיל מיניה ואשתמיטתי׳ מיניה נתרא הכ׳ל ע׳ם ודו׳ק : ב אבל אם משך השאלה ואח׳כ נמסר לו ג׳ אפי׳לא היה עמו בשעת שאלה דפטור : ג כתבתי בליתור לוה מדיוקא דקרא : ד אלא מומין ומכין כו׳ והיינו דוקא בשבטיבו לעשות מלאכתו ולא קבע לו הסומל לוה זמן אבל אם קבע לו הסומל זמן אימתי יפשה מלאכתו אף שהוא מוכן לא מיקרי שאלה בבעלים כ׳ב הטור בשם הרמ׳ם ונראה דגם הרא׳ם מודה כזה ועפ׳ר : ה ודלא כיש פולקין כו׳ עד׳ מ שם הביא דעת המרדכי דס׳ל דבעינן שהסומל ינקה מתכו לעשות מלאכה ו : ו לתקנת בשתתו דאם יבלה על הבהמה כלא תביעת הבעל מגרר יכולים לא : ז

מתבאר בסי׳ ס׳ם ע׳ ם דכתב הטור והמתבר דשתור לי ואשמור לך מיד הוה שמירה

בבעלים

ס ועי׳ גלגול כו׳ אם אי׳ כו׳ לין להקשו׳ דלעיל מי׳ ס׳ם הסי׳ן כתב מתבר׳ דו׳ם אם טופן בגלגול מיני יודע מ׳ל מסומיל׳ת דו׳ל בת׳ם הרב מתניר ומביאו כ׳י מי׳ מת׳ם דכאן כיון שעיקר מתביעה שמשביע עליו הוא מ׳י ברי מיני טופן ברי אלא מתה לברכה אם׳ם שגלגול טופן ברי שאשולם מתה לא אמרינן בכה׳נ מסומיל׳מ אלא אי׳ ופטור אכ׳ל וכן היא דעת המתבר . ומתם׳ל סימן ע׳ב ס׳ק ל׳ם ובראם שגם דעת הרמב׳ן בספר המלחמות כן בפל ח׳ם בם׳ המאו׳ דהא דהכם בגדול לא קאי רק מכסות ולא מבבר הרמוכת מתתנין דהשו׳ל ב׳ערות דלא אמרינן מסומיל׳מ בגלגול כתב עליו הרמב׳ן חיובי בשום קתני ודעתו דאף על המבר חייב מכח מסומיל׳מ ולא דמה דברי בעל המאור בני ב׳קרן׳ משמע דבני ערות מודם ליה כיון שעיקר התביעה היא שמא ובעבר עליב כיון שעיקר התביעה היא בני ע׳ם ודו׳ק מכל ושת הרא׳ם דאין מגלגלין מ׳י כלל וכ׳ע המתבר נופים לעיל סימן ר׳ה ס׳ב וס׳ם ובקר כתבתי שם שדברי שם סומרי׳ לדברי׳ בבבאו׳ע :

שמו מ בתמירם כו׳ כ׳ם בסור ולפע׳ה מ׳נו מוכרם בהרא׳ם רמ׳ם הרא׳ם ואיינו מתיכם דלעיל ר׳ל דמוכח מתם דלא בעיכן שיכן עכידתייהו מתם והוא סדין דלא בעיכן הכנם אלא דגם׳ם קאמר בעיכן עכידתייהו פי׳ הרא׳ם כן וכן משמע בתוספות ר׳ע בגמ׳ל וכן משמע לפון ר׳י כ׳ל ס׳ב וז׳ל שאלה בבעלים מיקרי חומן שמביטים עכמן ללכת כו׳ כי בעלים בתמירם עכ׳ל ובתוס׳ פ׳חו׳ם רק מ׳נ ע׳ב ובמרדכי שם בנו׳ מם שהקשו דמ׳ל מתור לי היום כו׳ ומ׳ת מכמי מתירם בבעלים היא דמתרינן בריה הגמ׳ל דבעלים בתמירם ומירבו הם לני מתם דבמיר׳ משמע יעכמו ליכנם בתלמכמ׳מיר לכל הכא לא משמעכר עד לתחר מכ׳ל מוכח דבתמירם אף כלא מכלם הוי מתירם בבעלים ודו׳ק : ב מ׳ל שמד׳ לי סיום כו׳ עיין בתשו׳מר׳ן סימן כ׳ ג ו׳ם

(ה) ועל ידי גלגול ישבע השומר ששכורה מתה יד או שאינו יודע והוא הדין אם זה אומר שאולה מתה וזה אומר שכורה מתה או זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע :

שמה השואל פרה ושכר אחרת וכו׳ב׳ :

א (ו׳ רמב׳ם פ׳נ משאלה דין ד׳) שאל שתי פרות חצי היום בשאלה וחצי היום בשכירו׳ המשאיל אומר בזמן השאלה מתו והלה אומר אחת מתה בזמן השאלה והאחרת אינו יודע מ מתוך שא׳ לישבע ישלם השתים :

ב ג וכן אם מסר לו ג׳ פרות כ׳שאולו׳ ואחת שכור׳ המשאיל אומר ב׳ השאולות הן שמתו והשואל אומר אחת השאול׳ מתה וראי אבל השנייה שמתה איני יודע אם השאולה היא או השכורה היא מתוך שאינו יכול לישבע שהרי אומר אני יודע ישלם השתים :

שמו דין פטור שאלה בבעלים עם כל דיניו ובעל בנכסי אשתו וכו׳ ט׳ט סעיפים :

א השואל והיה המשאיל עם השואל כמלאכתו בשעה שמשך הרבר השואל אפילו נגנב או נאבר בפשיעה פטו׳

מ שנא׳ אם בעליו עמו לא ישלם לא שנא היה עמו בשאלה שהשאיל את עצמו לעשו׳ מלאכתו לא שנא היה עמו בשכירו׳ שהשכיר עצמו לו ל׳ש היה עמו באותה מלאכה של הרבר השאול לא שנא במלאכ׳ אחרת אפי׳ א׳ל השקיני מים והשקהו והשאיל לו פרתו כעור שהוא משקהו הוי שאלה בבעלים ב אבל אם משך תחלה ואח׳כ השקהו לא הוי שאלה בבעלים :

ב לא שנא אם באו שאלת הבעלים עם שאלת הפרה כאחד ל׳ש היה הוא שאול או שכור לו ואח׳כ השאיל לו פרתו פטור ג אפילו לא היה עמו בשעת שכיר׳ ומיתה אבל אם לא היה עמו בשעת שאלה ואח׳כ שאל את הבעלים או השכיר איך זה שאלה בבעלים אע׳פ שהיה עמו בשעת שכירה ומיתה :

ג שאל הבעל ונתרצה להיות שאול לו אע׳פ שלא התחיל במלאכת השואל בשעת משיכת הפרה ד אלא מומין ומכין עצמו ללכת חשוב שפי׳ עמו במלאכתו (מ) אבל באמיר׳ שאומר להיות שאול לו זלא הכין עצמו למלאכתו לא הוי שאילה בבעלים :

ד ° (טור סעיף ו׳) השאיל לו בהמתו או השכירה לו למשאי והלך עמה לסערה ולהטעינ׳הוי שאלה בבעלים אע׳פ שמעצמו נשאל לו ס (והלא כיש פולקין כזה) ° (מרדכי ר׳ם הסומל) ואם לא הלך אלא לראות שלא יוסיף עליה המשוי אין זה שאילה בבעלים (וכן אם תפס לו הסטעבר׳ ב סוי ו לתקנת בשתתו ולא תקרי שאלה בבעלים) ° (מרדכי שם בשם רבני׳ם) :

ח (ב) אמר ליה שומר לי ואשמור לך או שמור לי היום ואשמור לך למחר ז נתבא׳ בסימן ש׳ה :

ז האומר

שמה

מ (ה) ועל ידי גלגול ישבע השומר ששכורה מתה יד אם שאינו יודע והוא הדין אם זה אומר שאולה מתה וזה אומר שכורה מתה או זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע :

שמו

מ (ו׳ רמב׳ם פ׳נ משאלה דין ד׳) שאל שתי פרות חצי היום בשאלה וחצי היום בשכירו׳ המשאיל אומר בזמן השאלה מתו והלה אומר אחת מתה בזמן השאלה והאחרת אינו יודע מ מתוך שא׳ לישבע ישלם השתים :

ב ג וכן אם מסר לו ג׳ פרות כ׳שאולו׳ ואחת שכור׳ המשאיל אומר ב׳ השאולות הן שמתו והשואל אומר אחת השאול׳ מתה וראי אבל השנייה שמתה איני יודע אם השאולה היא או השכורה היא מתוך שאינו יכול לישבע שהרי אומר אני יודע ישלם השתים :

שמו

מ בתמירם כו׳ כ׳ם בסור ולפע׳ה מ׳נו מוכרם בהרא׳ם רמ׳ם הרא׳ם ואיינו מתיכם דלעיל ר׳ל דמוכח מתם דלא בעיכן שיכן עכידתייהו מתם והוא סדין דלא בעיכן הכנם אלא דגם׳ם קאמר בעיכן עכידתייהו פי׳ הרא׳ם כן וכן משמע בתוספות ר׳ע בגמ׳ל וכן משמע לפון ר׳י כ׳ל ס׳ב וז׳ל שאלה בבעלים מיקרי חומן שמביטים עכמן ללכת כו׳ כי בעלים בתמירם עכ׳ל ובתוס׳ פ׳חו׳ם רק מ׳נ ע׳ב ובמרדכי שם בנו׳ מם שהקשו דמ׳ל מתור לי היום כו׳ ומ׳ת מכמי מתירם בבעלים היא דמתרינן בריה הגמ׳ל דבעלים בתמירם ומירבו הם לני מתם דבמיר׳ משמע יעכמו ליכנם בתלמכמ׳מיר לכל הכא לא משמעכר עד לתחר מכ׳ל מוכח דבתמירם אף כלא מכלם הוי מתירם בבעלים ודו׳ק : ב מ׳ל שמד׳ לי סיום כו׳ עיין בתשו׳מר׳ן סימן כ׳ ג ו׳ם

ג וי"מ כו' עיין בסמ"ע ס"ק ס' שכתב שברי' כתב שם בפולקין ובשם בדרור שכתב בסוג הרמ"ם על הרי"ף בדברי' בכוכי' וכן שאר מחרונים בסוגו על הרי"ף והרמ"ם כתב וכדאיתא בל"ל ס"ב: ד דשלומו של ארם כחותו • כלומר דיוסף קם ולא מפקינן מיזוגא ואחרי' שלומו של ארם כחותו וכן מוכח בב"ם ופוסק' וכ"כ הכ"י בשם הר"ן לפרי' ולא"ז שם תעם המשגיל לא מפקינן מיזוגא אפי' לבוים פולקין וכן עיקר: ה לרבעה כו' עיין בסמ"ע ס"ק ס"ז מתנים מכמיו' רס"ם ומהריים בתיקו כו' וזה אינו אלא בס"ם ופ"סקים הוא בשיא דלא פ"יפסם' אבל לא אלא בתיקו וב"מ דאם תעם המשגיל אין מוציאין מידו אבל אי הוי אלא' בתיקו מוציאין מידו וכתב"ל פ"יתן כ"ם ס"ב לדעת הרא"ם וטור וכן כתבתי שם בתש"רס"ל (וכן כתבתי לקמן ס"ם אב"ם לדעת הסור ע"ם) וכ"כ הסור כאן להריא ואף לענין אונסי' אי תעם לא מפקינן מיזוגא אוב הארכתי בזה בשערי תקנו כאן: ו הרי זה ספק כו' אם מייב בגיכסים אבל מייב בגנבה ואבדה כיון דאיכא ס"ם לאוא כדין ס"ם כ"כ הרה"ם וכ"כ הרא"ם בש' הרמ"ם ותשמ' מכאן דאין ס"ם מייב בגנבה ואבדה אא"כ שברו ס"ם: ז ואם תעסו בעלים כו' מיתה על הר"ב בשתה כאן בתחבר ולעיל פי' ר"ב ס"ג וכן פי' מי"ב ס"ם הני' דעת הים מולקין דבגבי' דלא בשמה לא מהני תפיסה וכן קשה על הש"ם: ח ואם עשה כו' עיין בסמ"ע ס"ק י"ם וכן הוא בש' מתניר דהם תלוי בעלינתמן דלעיל (הנ"ם ס"ם ס"ו) עיין בתשו' ר"י לבית לוי פי' כ"ם: ט נים פוסרים וכן עיקר וכדלעיל פי' ס"ו ס"מ ור"ם ס"ם:

יוד כל

ב (רמב"ם בסם ר"ג) מלמד תינוקות והנוטע לבני המדינ' והמקיז להם רם והסופר שלהם כל אלו וכיוצא בהם ביום שהוא יושב בו לעשות במלאכתו אם השאיל או השכיר לאח' מאלו שהוא עוסק במלאכת' ה"ז שמירה בבעלים ואפי' פשע בה השומר פטור אבל הוא ששאל או שכ' מהם חייב שאינם שאולים לו וי"א שבזמן הראוי למלאכ' אע"פ שאינם עוסקים בה ° (סור בס וכ"ו בסם הרא"ם ורמב"ר) לפי שאינו רשאי להשתמש מהמלאכ' ההיא בכל עת שצריכי' לו הוי לגבייהו שאלה בבעלים אפי' אם צריך לתת לו שכר ס"ם סוכרח הוא לעשות לו מלאכתו יט מידי דהוי אשותפים ששכרו שכיר חדש או שנה דבכל שעה הוי שאלה בבעלים לכל אחר מהם:

יג הרב השונה לתלמידיו אם הם צריכי' ללמוד עמו בכל מסכתא שירצה הוא ואף אם התחילו מסכת' אחת יכול לשנות לאחרת אז הוי הם כשאולי' לו שהם עמו במלאכ' ואם שאל מהן הוי שאלה בבעלים ואם הוא צריך ללמוד עמהם בכל מקום שירצו כ אז הוא נשאל להם ואפי' שלא בשעת הלימוד כיון שצריך ללמוד עמהם בכל עת שירצו ואם הרב' תלוי בשניה' שהמסכת' שהתחיל יגמרו ואין הרב יכול לשנות המסכתא שלא מדעת התלמידים ולא התלמידים בלא דעת הרב אז אינם שאולים זה לזה כלל ולפני המוערים שרוך לדרוש לעם הלבות הסוער הוא נשאל להם:

פנס ° (כ"י בסם סרמב"ן) וכן הדין בס"ל שלו דאם הקבל איכם יכולים להסמך ממכו סם בשאולין לו ואם הוא מ"י להסמך מהן הוא בשאל לכם:

יד שאלה

בבעלים ופטור מכל דבר וכשתור לי כיום ומשתור לך למחר לא הוי שמירה בבעלים ודין ס"ם פלים דאם בנבה מיד השומר כיום מקוייב לשלם לו דהא מקבל הכא' על שמירתו דישמרנו לו בעל הבר' מו שלא הכלי למחר ופ"ם בפי' ס"ה דכתבא' נמי דין שאול לי ומשאל לך אי הוי שאלה בבעלים ופטור מו לא וים פלונת' הוא ומ"ם לא כתב כאן דין שאול לי ומשאילך וכשמור ס"ו כתב דין הבשני היו' ומשאילך למחר דלא הוי שאלה בבעלים הרי דבקש דינים הבדורים ומפלונתא לא אייתי: ם הבעלים עצמן ולא שליח אם בלא בעלים עצמן ולא שליח אם בלא בעלים הרי דבקש דינים הבדורים ומפלונתא לא אייתי: ם הב

כא שאלה בבעלים ושכירה שלא בבעלים פטור כו׳ פי׳ שלאחר שכלה זמן השאלה שהיה מתחילה בבעלים לא הפסיד אלא עומדת עדיין בפקידו וקזר ושכירה לזמן מה שלא בבעלים ונגנבה או נאבדה באותו זמן של השכירות : כב פטור שהשכירו תלוי בשאלה פירוש אין לך דין שיהיה שוכר שלא תהא חייב עליו בשואל וכיון דהשואל היה פטור בזמן שאלתו כיון שהשאיל בבעלי׳ הרי הוא כאלו יתי השאלה בגיתו עד סוף זמן השכירות ופטור אם נגנבה או נאבדה וכ״ש אם נאנסה שהרי השוכר פטור באונסים : כג אבל אם שכרה בו׳ כוח איבעיא בגמרא כיון דדין שאלה בתאלק הדין שכירות שהרי שואל חייב באונסין ולא שוכר לא יהנה השכירות שהיה בבעלים למה שנאנס בימי השאלה שהיה שלא בבעלים ואע״ג דלא חזר ומשכה מחדש מ״מ כיון דעדיין עומדת בקפידו מיד השאלה תחנו על עליו קיום דין שואל לחתחי׳ אפי׳ באונסין ג״ר כיון דשייך דין שואל בדין שכירות בחיוב נגיכה ואבידה כאלו שייכי בכולה דמי : כד וחזר ושאלה שלא בבעלים בו׳ איבעיו׳ אלו כירם׳ והרא״ם דנס בתא״ל דשאלה בשכירות נמי כן מיסך שייכי הואיל ושייכי במקצת מ״מ כאן כיון דצריכין לומר תרתי מיסך שייכי דהייכו שכירו׳ כשאל׳ ושאלה בשכירות כולי האי לא אחרי׳ ג״ר אחרי׳ כיון דכראשונה שואל בבעלים חזרה שאלה בתרייתא לאקומה לשאלה לראשונה וכן בשכרה ראשונה בבעלים חזרה השכירות אחרונה לאקומי׳ ולשכירו׳ ראשון וזהו טעם הי״ל דבת׳ תור׳ דאם שכר׳ בבעלי׳ וחזר ושאל׳ שלא בבעלי׳ מיקרי שמירה בבעלים דגמרי׳ בגמרא בהיכא׳ שלשת״ל ל״ל פסיחות דהכא׳ שלפני זה אבל הרמב״ם לא נרס את״ל מה״ב כת׳ בתשכר שהוא בשפש : כה אין הראשונה נוגרת את השנייה כו׳ בלוח״ל ת״ל דשאלה בבעלים אם״ה אחר״ם בשעת שכירה ומיתה הוה בבעלים חייב כת״ם הטור והמחבר כפי׳ זה כ״ב והכ״ב בתשב בכל השכירות ג׳ וחרי מתחלתו שלא בבעלים היה קמ״ל כיון דכלו יתי שכירות הראשונה ס״ל זה השכירות תדשה והוה בבעלי׳ ופטור אע״ג דאם הוה שכירות הראשונה בבעלים וחייב שלא בבעלים אחרי׳ דמתשב בכל השכירות ג׳ ופטור בשומרין הולכין לחקל וכ״כ הטור ר״ם : כו שהיה שתו בחלתכתו פי׳ אפי׳ שאל׳ מתנה בשעת שהיו׳ עוסקת אמו בחלתכתו פטור כיון דהיה מוכנת ועומדת לעסוק בחלתכתו תדיר משא״כ איבעא בשהיה שואל׳ מתנו דמתשב בחלו שלא תאחר ואינה שמורת אע״כ שלא מתנו בשעה שעוסק בחלתכתה והטור מפיק וכתב בזה ז״ל אפילו היו שכורין או שאולין בידו מתנה קודם שנאנסה שלא בבעלים ואע״כ נאנסה מאותו שעה ואילך אשום שלא או שכירות בבעלים ונאנסה שלא או שכירות הראשון שלא היה בבעלי׳ ופטור בכ״ל : כז אשה ששאלה ואע״כ בשאה כו׳ כן הוה ל״ר הרמב״ם שפ״ב דשאל׳ וכת׳ שם בת״מ ז״ל דהוה איבעי׳ אפשטי׳ כו׳ וז״ל דאע״ג דאיבעי׳ בגמרא הוה אי שכרה הוה מחאר ובשאת כו׳ ס״ל לרמב״ם דל״ר שכרה שלא אי שאלה וכ״כ בגי׳ הבהביה וכ״ב ר״ ועד״ר : כח אבל לא מיפטר הכא שמירה בבעלים כ״ב נס בד״מ והוה תחוה דגרשה מוכח תל׳ הטור דנס בכה״ג פטור חשיבה מכח שמירה בבעלים דאי״מ״ם דלוקי׳ הוי לאוד הוי מחייב אפשיבה כדין ס״ם דומיא דלוקח לבלעים יום כמ״ם הטור והמחבר אחר זה (ואי מחוש שמירה בבעלים לאוד בכס״ג דאין לו תפק עם בהשה אלא אם התשכי׳ היה חייב מ״ם נרי׳ הטעם דלוקח הוה) וכ״כ הטור בהדיא דין לוקח לג׳ יום דחייב לדין ס״ם אדין זה דבשל בנכסי אשה לוקח הוה וכ״ד בנכסי אשתו של אע״ג שלא אף אחרה בשכרה ונשאת כ״ב ע״ם וכתב דמ״מ בשל הטור מ״יום דס״ל אחיר בבעלים ואת״ם בפרישה יסוב לדברי הטור ר״ם אלא אם שכרה היה אחרה דכל יתי מיותה דהאשה שכרה היה אחרה בבעל אחילו אשה כה :

יד (אם נרמב״ם דין י׳) כא שאלה בבעלים ושכרה שלא בבעלים כב פטור שהשכירות תלוי בשאלה כג אבל אם שכרה בבעלים כד וחזר ושאלה שלא בבעלים או שאלה בבעלים וחזר ושכרה שלא בבעלים וחזר ושאלה שלא בבעלים או ששכרה בבעלים וחזר ושאלה שלא בבעלים וחזר ושכרה שלא בבעלים (י׳) כל אלו ספק שמירה בבעלים הוא : הנ״מ (סור סי׳ ו׳ נאם הרא״ם) וי״ל דאם שכרה בבעלים וקזר ושאלה שלא בבעלים מקרי שמירה בבעלים :

טו (סור סי׳ ם׳) ר״א שאם שכרה בבעלים וחזר ושכרה שלא בבעלים הוי שנייה בבעלים כמו הראשונה אבל אם ראשונה שלא בבעלים ושנייה בבעלים כה אין הראשונה גוררת את השנייה להיות שלא בבעלים :

יז (ל׳ רתב״ם אם דין י״ם) בעל בנכסי מלוג של אשתו אפי׳ פושע בהם ונאבדו פטור כו׳ (יח) שהיא עסו במלאכתו :

יח כו אשה ששאלה ואח״כ נשאת הרי הבעל כלוקח ואין לו דין שומר לפיכך אם הרבר השאול בהטה ומתה הבעל פטור אע״פ שהוא משתמש בה כל ימי שאלתה אפילו פשע מפני שהוא כלוקח :

הנ״מ (כן מסמע מדברי מסור) כח (יט) אבל לא מבער מעשה

דכיון שהוא לוקח אינו שומר של מתשליל רק שומר של אשתו ופטור מעשה לדעת הרא״ם וסור דמיר שמירה בבעלים ואין שום כלל לחלק בין שאלה אפה׳ כל ימים ובין שאלה לזמן ול״ר ללוקח בשתה לג׳ יום דמיר שומר של משליל ואין המשליל אמו : ומכי מוכח לבריא מת״ם הרא״ם וסור דלאבין בעל בנכסי אשתו לא מ״מ מידי והוכרכו לרתוק דיש כ״מ בדברי ר״י בלוקח בשתה לג׳ יום ואם אינה ל״ל לפרש כפשוטו דמ״מ בשאלה לג׳ יום ואבאת אלא ודאי פשיטא דהבעל פטור בכל ענין לפכרתה ודו״ק : כך כ״ל לדעת הרא״ם וסור וכן דעת מור״ם בסב״ם אם בשתר דס״ל בוחייבו : אבל לשתת דבדי הרא״ם וסור תמוהין לי הכיבא קמהרי דמ שום שמירה בבעלים פטור דסא אמרינן בס״ם (ע״סמוגל דף כ״ו ע״ב) בשאלה וניסאת דלר׳ יוסי דקי״ל כוותיה דאמר תמוור פרס לבעלים בראשונים לא שייך כאן שמירה בבעלים דס״ל בתלן דשל״ל מבעלים בראשונים ומייתי לה הרי״ף והרא״ם בתם ומ״כ נמי דתמקינן דבעל לוקח פטו מ״מ לפי תם שפי׳ ר״י דת״ת ס״ם פטו א״כ בעשיתם חייב דכשותר של בעלים בראשונים הוא לתחייב בעשיתם (ודוחק גדול לומר דדוקא בשכר שבשליל אחרינן כן לר׳ יוסי תשא״כ בבא ודו״ק) ונראה דס״ל לברא״ם וסור דאם דקאמרי׳ בס״ם דלר׳ יוסי לא הוי שמירה בבעלים הייבו מקחי דקאמרי׳ בעל לוקח פטו אבל לכתר דתסיק דלוקח הוי א״כ אפילו לר׳ יוסי אין לבעל דין עם בעלים בראשונים בכלל רק אם אשה ואם שמירת בבעלים אבל אין זה עיקר אלא בראם״ם דלפי׳ר״י אף לאחר דמסקי׳ דלוקח הוי לא הוי שמירה בבעלים וחייב בעשיתם (סוב דאיתי בעמ״ת ע״ם הסוגל בזה בתריכות ע״ם) וכן מסתם אשה דברי התוס׳ דר״י אסוגיא דשתמתא קאי דבעל חייב בעשיתם ע״ם בתוספות וכן מסתם לבריא בכ״ל אפילו לקחן דלהתוס׳ חייב כאן בעשיתם וכן מסתם לבריא בבורה וז״ל בעל בנכסי אשתו לא מוגל ולא סוכר הוי אלא לוקח מחקנת אומא אפי׳ר״י סוכר אינו אומא וחייב בעשיתם וכן הלוקח בתם לג׳ דלא מוגל ולא סוכר הוי ואע״פ חייב בעשיתם אכ״ל מסתם לבריא דגם בבעל בנכסי אשתו שאלה אינה חייב בעשיתם אלא דלא הוי שמירה בבעלים וחייבו מסתם דפרטיות וכן כתב בהגי״ם מיימוני ע״כ מהלכות שאלה אמ״ם הרמב״ם אם שאלה ואחר כך נישאת כו׳ אפילו אינה אינה אבל ר״י אומר דחייב בעשיתם ואשאלה לאמר כו׳ ר׳ יוסי דאחר תחוור אינה לבעלים הראשונים אע״ל וגראה דגם הרמב״ם סובר כן דלא הוי שמירה בבעלים אלא דס״ל דאפי׳ ס״ם לא הוי אלא לוקח מתם וחייבו אבתם ואפילו אינה אינה לוקח מחמת אומא אשום דאומא בלוקח פטור אפילו אינה ע״כ אבל ל״ל ולא נגרא אינה כו׳ והדר בסבה כו׳ לוקח הוי ואין עליו חיוב כדין אומא אבל כו׳ וכן דעת הרמב״ן דפטור לגמרי ואפילו אינה אינה וכן הרמב״ר כתב אלא אחייב ולא מיירי לבעלים וכן דעת הרמב״ם ובהגי״ם בדברי הרמב״ם אם אינה אבתם אבל לא מיירי אם״ם אלא אחרו כן כתו אבל ל״ל דברי מוסר״ם ס״ם דלא אינה אינה אבל לא מיירי אם״ם אינה אינה אבל אינה אינה אינה

יג בכל המקום עכמו כו׳ ע״ל סי׳ רכ״ה בסמ״ע ס״ק ת״מ ומיין בים״ם פ״י דכ״ק פ״ו מ׳ : יד ואם סוריים כו׳ ואם אפל אבן סוב לרפואם וכנגד עסיר הכבל אך אם אפלא בגר בל המחוכם לפי כבודם ועבר מסחמא ביחם לבבל ומיוב אפילו בלונסי׳ אבל לא בגר המוב מערכם ע״ל בכפמת וכוחבת בחוך פנים המרים ע״ל כ״ק פ״ת סי׳ ל״ה וע״ם :

שמח א אסור לגנבו כו׳ בס״ם ריש כ״ק מסמע דגנב מייב לאלם מעיריות המוזיק וכ״ע הרי״ף ורמ״ם וסכמוקי יוסף שם וכן מרדכי ל״ם שם סי׳ ו׳ וע״ם וכן ה״ם לקמן סי׳ שפ״ם ופ״ח סעיף כ׳ ועמ״ם לקמן סי׳ מ״ך ס״ג : ב אם הגונב ממון של כומי מסמע מכאן דאסור דאוריימא וכ״כ מהרם״ל ס׳ הגנוב רס״ל לסרימ״ם ושור ומה״ב שכתבו בלשון הוס דאסור מדאוריימא ס״ם וקשה מכאן על מ״ם הרב הגב״ם בפ״ע ריש סי׳ מ״ם קרשם ענגל אר בגנב׳ כומי הוי מקורא׳ דהא אינם ברוכ׳ לחזיר רק מסוס קירוס בשם עכ״ל ואם שהוכי׳ הרב שם כן מחשו׳ מסרי״ו סי׳ קל״ם כשמעיין בתשו׳ רי״ו שם מרגלה שאינו כן וע״ע ועמש״ל רי״ם שכ״ם : ג ויי״ל דאסור לגשעוסו כו׳ עיין בים״ם פ״ל דכ״ק סי׳ ד׳ (מנ״ם בשפע שם סי״ם ובכתב שם דמ״מ יאמר לו ישראל רגלם שעל מסבוכך אני מוחך ונם שפקע הלוגם אינו מות׳ אלא כשחיי׳ לגלם לו דרך מכם אר דרך אוב אבל מה שסוא דרך מקח אסור עכ״ל וע״ם) :

ל מיסו

שמט א מעשה שמירם בכעלים כם דהא אין בחפץ שלמרק שאול בידם וכן נזלן שבפקיד או שבאיל דפר הבנגזל אע״פ שהיה כשלאבי׳ שאול חייב השואל באונסין דלא מיקרי שאלה בבעלים אלא ג בבעל בחפץ עצמו : (מרדכי ריש פ׳ הגנזל בחרא) :

ל והאשה חייבת לשלם כשיהיה לה ממון (וע״ל סי׳ תכ״ר ס״י)

(יד) ואם הודיע את בעלה שהיא שאולה ה״ז נכנס תחתיה : כנס ודוקא שנשתמש בה לאחר שנודיעו אז שקבל עליו לשמירת הוא השואל (סור ס״ך בשם הרמב״ר) :

יח (המ״מ פ״ב בשאלה) אא לוקח בהמה לשלשים יום ש״ח עליה :

יט כל אלו החלוקים של שאלה בבעלים נוהגין גם כן בכל השומרים :

שמז דין הזיק שור של שואל לשל משאיל או איפכא ובו סעיף אחד :

א שאל פרה בשתם והזיק שורו של שואל ב לשורו של משאיל אפילו אם הוא תם משלם נזק שלם שאפילו אם הוזק משור דעלמא צריך לשלם דמשתמא צריך לשומרו שלא יזיק ושלא יוזק ואם קבל עליו שמירתו שלא יזיק ג אבל לא שלא יוזק ד והזיקו לשורו של שואל תם משלם חצי נזק ומועד נזק שלם :

הלכות גניבה

שמח איסור גניבה ומי נקרא גנב ומאיזה שעה מתחייב ובו ח׳ס :

א (ל׳ רמב״ם פ״א מגניבה דין כ׳) ב (ב) אסור לגנוב אפילו כל שהוא דין תורה ואסור לגנוב אפילו דרך שחוק ג ואפילו ע״מ להחזיר או כדי לשלם תשלומי כפל או כדי לצערו הכל אסור שלא ירגיל עצמו בכך :

ב (סס ל״ב) כל הגונב אפי׳ שוה פרוטה עובר ד על לאו דלא תגנובו וחייב לשלם אחר הגונב ממון ישראל ה (ג) או הגונב ממון של כותי ואחר הגונב מגדול או מקטן :

כנס (סור ס״ג) ומעמת כותי כגון לפעמותו בחסכון או לספקים בלוחתו מות׳ ובלבד שלא יודע לו דליכ׳ סילול הסם ו (ג) וי״ל דאסור להטעותו אלא אם טעם מעצמו סרי :

(מרדכי פרק הגנזל בחרא) :

ג (רמב״ם שם דין ג׳) איזהו גנב הלוקח ממון אדם בסתר ז ואין הבעלים יודעים אבל אם לקח בגלוי וכפרהסיא אין זה גנב אלא גזלן :

ד משעה שמשך הגניבה נעשה עליה גנב בר״א שמשכה מ חוץ מרשות הבעלים אבל כל זמן שהוא ברשות הבעלים אינו חייב עד ש יגביהנה ואם הכניסה לרשותו ס אפילו לגנו חצרו וקרפיפו אם היא משתמרת חייב אע״פ שלא משך ולא הגביה .

כנס יוד אימת גנב חייב בכפל וד׳ וס׳ עיין בפנים ולא כתבן המחבר סוס לפי ס הוא קנס ואינו נוהג

ובגנבה מסוס לוקח ולא מסוס פטיעה בכפלי׳ ביון דהפרה עכ״פ אינה שלה ומזה מיירי המחבר ומור״ם כאן ונם הטור בסי׳ ע״ב . וכן שכרה או שאלה לזמן כגון לל׳ יום דבכפ״נ אף שהוא לוקח חייב בפטיעה דלא פריק מלוקח מחמת לזמן וכמ״ם ר״י והטור בסס״ה וה״כ לק״מ ודו״ק : כט דהא אין בחפץ שלה רק שאול בידם כו׳ כבר כתבתי דפ״ל דל״ד שכרה היא אחרו בגתרה אלא ה״ם שאל׳ היא ומ״ם הוצרך לומר דהפעם הוא מסוס דאין בחפץ שלה ולא מסוס שלא תיקח היא דמי המית׳ מהסוס ולא תתבנה לחסכי׳ שלם כלום דהיינו פוסה הפר׳ בפרתו של מקירו ודו״ק : ל ובאמת חייבת לשלם כו׳ ע״ל סי׳ תכ״ד ס״י דאם יש לה כ״מ אז נל״כ אז תוספת על כתובה דאורייתא דחייב לחכור בטוב׳ שבא׳ אלא דמיירי כאן באין לה ובחך אמ״ם ל׳ בסי׳ תכ״ד וכן מסתם בד״מ פ״ם . ונם בגתרא פ׳ הסובל ד׳ ע״ע ע״א דפריך אדין מבל׳ תזכין בכ״מ ותתן ליה ומסבי בדלית לה ודקפסם להמקבן כ״כ דכיה לה כ״מ דמחוייב׳ לוכין ולשלם מסתם דס״ל בשאר מיובי׳ מחיובי׳ לחכור בכ״מ ולשל׳ דאל״ה לא ה״ל לחקשן כ״כ בפסיטו׳ ודו״ק ועד״ר : לא לוקח בסתם לשלשים יום כו׳ הטעם כיון דאינו לוקח נמור :

שמז א לשורו של המשאיל פי׳ שור זה ששאיל מהמשאיל כיזק משורו של שואל שהוא שלו לאלומין : ב אבל לא שלא יוזק כן הוא אמי׳ הטור וכפרים׳ כתבתי דברא׳ אפי׳ אם לא פי׳ דבריו מכיון דמסתמא׳ אינו לשומרו שלא יזיק ושלא יוזק והוא פרש וקבלו עליו שלא יזיק ה״ל כאלו התנה ואמר שלא קבל עליו שלא יוזק וכן הוא מסתמות לשון רש״י בספ״ק דב״ק ומיהו לדיבא נרא׳ דאף אם התנה בפירו׳ שלא יפתרנו שלא יוז׳ אם״ה צריך לשלם בא׳ סויקו שורו תם אני נזק דה״ל להשואל לשמור שורו שלא יזיק דלא נרש שורו של משאיל משור דעלמא וק״ל : ג ה״נ והויקו שורו של שואל ולא לשור : ד ואי אויק לתורא דעלמא שואל בעי נשלומי נראה דמשלם כפי הדין שביה המשאיל צריך לשלם דהיינו תם ב״כ ומועד כ״ם דהא לא קיבל עליו אלא לפיות מיוכו עליו : ה אבל לא שלא יזיק כו׳ כ״ב פירושו כמ״ם לעיל דכל שפרט ואמר שלא יוזק לעוד ה״ל כאלו פ׳ ואמר אבל לא שלא יזיק ופ״ר :

שמח א אסור לגנוב אפי׳ כל שהוא דכתו שאני שיעורין לענין איסור אלא ודש אסור מן התורה אע״נ דאין לוקין עליו : ב בתקונו כי״ד וכא״ם בהלכות יום כפור כן אני שיעור לענין ממון נ״כ אסור מן התורה אע״נ דאין לוקין עליו : ג ואפי׳ אע״פ לאחזיר פי׳ ולא נכנו אלא לאיקם ולצערו כן פי׳ב׳ דכרי הטור אבל בחסכר דכתב אחר זה כדי לצערו ל״ל דמ״ם ע״מ להחזיר ר״ל שלקחו לגורכו ולהפסירם בפיכו אע״כ : ד לשלם תשלומי כפל פירם׳ שרוצה להכנסותו ויודע בו שלא יקבלו ממנו : ה אבל אלו דלא תגנובו שכתוב בפרשת קדושים דמייר׳ בגניבת ממון דגלמד מפכיכו דכתב בגדו לא תכחשו ולא תשקרו אבל לא תגנובו שכתוב בפרשת דדברות מייר׳ בגנוב נפשות דמייב עליה מיתה נלמד נ״כ מפכיכו דכתב בגדו לא תגנבו : ו לא תגנוב שכתוב בפרשת דדברות מייר׳ בגנוב נפשות דמייב עליה מיתה נלמד נ״כ מפכיכו דכתב בגדו לא תגנבו : ז ואין לו בגנוב ממון של כותי דומיא דגזל שכותי דאסור : ח וי״ל דאסור להטעותו ולמדו זה מדאסרו אפי׳ בגניבת דעת כותי : ט ואין בכפליים יודעים ואפילו יודעים מזה כיון שבגנב מטמין עצמו כדי שלא יראוסו נקרא גנב כ״כ הטו׳ ולאפוקי הבא לגזול מיד שבעל׳ דנקר׳ גזלן כמ״ם בבכיכו וגזול את שכנך מידו וכ״מ דאין פגזלן חייב בכפל ולא כד׳ וס אם טבח ומכר : י סוף מרשות שבעל׳ מייר׳ דמשכ׳ במקום שקונה מש׳כ דהיינו כסימטא ובשאר מסוה של שביסה וכ״ם כשמשכה לרשותו וכמ״ם לעיל פי׳ קנ״ו : יא אפילו לגנו מצירו כו׳ דנשקא לן בגמרא מכפל המצא תמצא בידו : יוד מיתת חייב הגנב בכפל כו׳ עיין הטור שכתב ו״ל בד״א שחייב בכפל ד׳ וס׳ שרמז